

Puurijärven ja Isonsuon kansallispuiston kävijätutkimus 2011

Antti-Matti Ellä
antti-matti.ella@helsinki.fi

Översättning: Firma Pimma Åhman

Kansikuva: Kurjet ovat Puurijärven ja Isonsuon kansallispuiston tärkeä vetovoimatekijä.
Kuva: Metsähallitus / Atte Virtanen.

© Metsähallitus 2012

ISSN-L 1235-8983
ISSN 1799-5388 (Verkojulkaisu)
ISBN 978-952-446-960-9 (pdf)

Antti-Matti Ellä

Puurijärven ja Isonsuon kansallispuiston kävijätutkimus 2011

KUVAILULEHTI

JULKAISIJA	Metsähallitus	JULKAISUAIKA	3.5.2012
TOIMEKSIANTAJA	Metsähallitus	HYVÄKSYMISPÄIVÄMÄÄRÄ	
LUOTTAMUKSELLISUUS	Julkinen	DIAARINUMERO	2142/52/2012
SUOJELUALUETYYPPI/ SUOJELUOHJELMA	kansallispuisto, Natura 2000 -alue		
ALUEEN NIMI	Puurijärven ja Isonsuon kansallispuisto		
NATURA 2000 -ALUEEN NIMI JA KOODI	Puurijärvi–Isosuo FI0200001, Puurijärvi–Isosuo FI0200149		
ALUEYKSIKKÖ	Etelä-Suomen luontopalvelut		
TEKIJÄ	Antti-Matti Ellä		
JULKAISUN NIMI	Puurijärven ja Isonsuon kansallispuiston kävijätutkimus 2011		
TIIVISTELMÄ	<p>Vuonna 1993 perustettu Puurijärven ja Isonsuon kansallispuisto sijaitsee Länsi-Suomessa, Kokemäen, Huittisten ja Sastamalan kuntien alueella. Kansallispuisto on pinta-alaltaan 27 km². Vuosittain puistoon tehdään noin 8 500 käyntiä.</p> <p>Puurijärven ja Isonsuon kansallispuiston kävijätutkimuksen aineisto kerättiin 18.4.–30.9.2011 ja vastauksia saatiin yhteensä 281 kappaletta. Tutkimuksessa selvitettiin mm. kansallispuiston kävijärakennetta, vierailujen alueellista jakautumista ja kävijöiden mielipiteitä kansallispuistosta, sen palveluista ja luonnosta. Lisäksi kansallispuiston vieraiden aikaansaamia paikallistaloudellisia vaikutuksia pyrittiin selvittämään kävijöiden rahankäytön perusteella.</p> <p>Kaikista vastanneista kotimaisia matkailijoita oli 57 %, paikallisia, puiston lähialueen kunnissa asuvia 39 % ja ulkomaalaisia 4 %. Kävijöistä 95 % saapui puistoon ainoastaan päiväksi. Alueelle saavuttiin useimmiten perheenjäsenten seurassa, 2–5 henkilön ryhmissä. Kansallispuistossa haluttiin kokea alueen luonto, katsella maisemia ja tutustua alueen linnustoon. Myös yhdessäolo oman seurueen kanssa oli tärkeää. Kansallispuistossa harrastettiin pääasiassa kävelyä, luonnon ja lintujen tarkkailua sekä eväsretkeilyä.</p> <p>Puurijärven ja Isonsuon kansallispuisto vastasi hyvin kävijöiden ennakko-odotuksia. Eritoten reittien ja rakenteiden laatua ja turvallisuutta kiiteltiin. Kehittämistä löydettiin eniten yrittäjien tarjoamista palveluista.</p> <p>Edellinen ja samalla ensimmäinen kävijätutkimus Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa tehtiin vuonna 2005. Tämän jälkeen kansallispuiston palvelurakenteiden määrää on kasvatettu huomattavasti, puistoon on rakennettu esimerkiksi kaksi uutta lintutornia. Puurijärven kunnostus, eteläpään pohjapato ja vedennosto ovat olleet näkyviä, yleisöäkin kiinnostavia toimenpiteitä, joilla on lisätty Puurijärven arvoa linnustonsuojelualueena ja lintuharrastuskohteena. Vuonna 2011 puistossa vierailikin lintuharrastajien lisäksi mm. lintuveden kunnostuksesta kiinnostuneita retkeilijöitä.</p>		
AVAINSANAT	Puurijärven ja Isonsuon kansallispuisto, kävijätutkimus		
MUUT TIEDOT			
SARJAN NIMI JA NUMERO	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 164		
ISSN-L	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-446-960-9
ISSN (VERKKOJULKAISU)	1799-5388		
SIVUMÄÄRÄ	44 s.	KIELI	suomi
KUSTANTAJA	Metsähallitus	PAINOPAikka	
JAKAJA	Metsähallitus, luontopalvelut	HINTA	

PRESENTATIONSBLAD

UTGIVARE	Forststyrelsen	UTGIVNINGSDATUM	3.5.2011
UPPDRAGSGIVARE	Forststyrelsen	DATUM FÖR GODKÄNNANDE	
SEKRETESSGRAD	Offentlig	DIARIENUMMER	2142/52/2012
TYP AV SKYDDSOMRÅDE/ SKYDDSPROGRAM	nationalpark, Natura 2000-område		
OMRÅDETS NAMN	Puurijärvi–Isosuo nationalpark		
NATURA 2000-OMRÅDETS NAMN OCH KOD	Puurijärvi–Isosuo FI0200001, Puurijärvi–Isosuo FI0200149		
REGIONENHET	Södra Finlands naturtjänster		
FÖRFATTARE	Antti-Matti Ellä		
PUBLIKATION	Besökarundersökning i Puurijärvi–Isosuo nationalpark 2011		
SAMMANDRAG	<p>Puurijärvi–Isosuo nationalpark grundades år 1993 och ligger i kommunerna Kumo, Vittis och Sastamala i västra Finland. Nationalparkens areal är 27 km². Parken har årligen ca 8 500 besökare.</p> <p>Materialet till besökarundersökningen i Puurijärvi–Isosuo nationalpark insamlades 18.4–30.9.2011, och man fick in 281 svar. I undersökningen utreddes bl.a. besökarstrukturen, besökens områdesvisa fördelning samt besökarnas åsikter om nationalparken och dess tjänster och natur. Därtill utreddes besökarnas inverkan på den lokala ekonomin utgående från deras penninganvändning.</p> <p>Av alla som svarade på enkäten var 57 % inhemska turister, 39 % lokalbefolkning från de närliggande kommunerna och 4 % utlänningar. 95 % av besökarna vistades i parken endast en dag. Besökarna kom till parken oftast med egna familjemedlemmar, i sällskap på 2–5 personer. Besökarna sökte sig till parken för att få uppleva naturen, beundra landskapen och bekanta sig med områdets fågelfauna. Även samvaron med det egna sällskapet ansågs viktig. De populäraste aktiviteterna bland besökarna på området var att promenera, observera natur och fåglar samt att gå på picknick.</p> <p>Puurijärvi–Isosuo nationalpark uppfyllde besökarnas förväntningar väl. I synnerhet ledernas och anläggningarnas kvalitet och säkerhet fick beröm. Besökarna önskade sig däremot mest förbättringar i de tjänster som företagen producerar.</p> <p>Den föregående och samtidigt första besökarundersökningen i Puurijärvi–Isosuo nationalpark gjordes år 2005. Efter det har mängden servicestrukturer utökats betydligt, det har bl.a. byggts två nya fågeltorn i parken. Iståndsättningen av Puurijärvi, byggandet av bottendammen i dess södra ända och höjningen av vattenståndet, har varit iögonfallande åtgärder, som väckt också besökarnas intresse. Syftet med åtgärderna är att höja Puurijärvis värde som fågelskyddsområde och utflyktsmål för fågelentusiaster. År 2012 besöktes parken inte bara av fågelskådare utan bl.a. av friluftsfolk som var intresserade av hur fågelvattnet iståndsätts.</p>		
NYCKELORD	Puurijärvi–Isosuo nationalpark, besökarundersökning		
ÖVRIGA UPPGIFTER			
SERIENS NAMN OCH NUMMER	Metsähallituksen luonnonsojelujulkaisuja. Sarja B 164		
ISSN-L ISSN (ONLINE)	1235-8983 1799-5388	ISBN (PDF)	978-952-446-960-9
SIDANTAL	44. s.	SPRÅK	finska
FÖRLAG	Forststyrelsen	TRYCKERI	
DISTRIBUTION	Forststyrelsen, naturtjänster	PRIS	

Sisällys

1 JOHDANTO.....	7
2 KÄVIJÄTUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	8
2.1 Alueen kuvaus	8
2.2 Aineisto ja menetelmät	12
3 TULOKSET	14
3.1 Kävijärakenne.....	14
3.1.1 Kävijöiden perustiedot.....	14
3.1.2 Kävijöiden seuruetiedot.....	16
3.2 Käynti Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa.....	17
3.2.1 Kohteen tärkeys	17
3.2.2 Kävijöiden ulkoilu- ja luontoharrastukset	18
3.2.3 Käyntien alueellinen jakautuminen	20
3.2.4 Käynnin kesto ja toistuvuus.....	20
3.2.5 Saapuminen alueelle	23
3.2.6 Kävijöiden rahankäyttö ja sen paikallistaloudelliset vaikutukset.....	25
3.2.7 Tietolähde	27
3.3 Kävijäytyvyisyys	28
3.3.1 Käynnin tarkoitus.....	28
3.3.2 Kävijöiden mielipiteet alueesta, palveluista ja ympäristön laadusta	29
3.3.3 Kävijöiden odotusten toteutuminen.....	31
3.3.4 Vastanneiden käyntiä häirinneet tekijät.....	32
3.3.5 Kävijäytyvyisyysindeksi.....	33
3.4 Vapaamuotoiset ajatukset.....	35
4 TULOSTEN TARKASTELU	36
4.1 Yhteenveto.....	36
4.2 Vertailu aiempiin tutkimuksiin.....	37
LÄHTEET	38
LIITTEET	
Liite 1 Aineiston toteutunut keruuakataulu	39
Liite 2 Vapaamuotoinen palaute.....	40
Liite 3 Suomenkielinen kyselylomake	41

1 Johdanto

Vuonna 1993 perustetussa Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa avautuu ainutlaatuinen luonnonmaisema historiallisen kulttuurimaiseman sydämessä. Puisto sijaitsee Kokemäenjoen varrella, ja se kuuluu Kokemäenjokilaakson arvokkaaseen maisema-alueeseen. Kansallispuistoon kuuluu sekä laajoja suoalueita että matala, rehevä Puurijärvi, joka on kansainvälisestikin merkittävä lintukohde ja ainutlaatuinen, lähes luonnontilainen lintukosteikko satakuntalaisen kulttuurimaiseman keskellä. Myös kansallispuiston suoalueet ovat linnustoltaan monipuolisia. Puisto soveltuu päiväretkikohteeksi.

Kansallispuisto kuuluu Natura 2000 -verkostoon sisältäen sekä luontodirektiivin mukaisia tärkeitä alueita (SCI) että lintudirektiivin mukaisia linnuston suojelun kannalta merkittäviä alueita (SPA) (Metsähallitus 2011). Sen linnustollinen arvo ylittää maailmanlaajuisesti arvokkaan lintualueen kriteerit ”Important Bird Areas” (IBA) -tarkastelussa. Puurijärvi, yhdessä Isonsuon kanssa, ylittää myös kansallisesti arvokkaan lintualueen eli FINIBA-alueen kriteerit. Puurijärveä on ehdotettu kansainväliseen kosteikkosuojelusopimukseen, RAMSARiin.

Ensimmäinen kävijätutkimus tehtiin kansallispuistossa vuonna 2005 (Kettunen 2007). Tutkimuksessa selvitettiin mm. alueen kävijärakennetta, virkistyskäyntien alueellista ja ajallista jakautumista, kävijätyytyväisyyttä ja käyntiin liittyviä harrastuksia. Tutkimuksen tuloksia hyödynnettiin Puurijärven ja Isonsuon kansallispuiston sekä Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelman (Metsähallitus 2009) laadinnassa. Kävijätutkimus päätettiin toistaa vuonna 2011, sillä olosuhteet ja kansallispuiston kävijöilleen tarjoamat palvelut olivat muuttuneet huomattavasti. Eritoten alueen palvelurakenteessa tapahtui suuria muutoksia kesäkuussa 2011, jolloin puistossa avattiin yleisön käyttöön kaksi uutta lintutornia.

Tämän tutkimuksen tavoitteena oli kartoittaa kansallispuiston nykyinen kävijärakenne sekä käytön alueellinen ja ajallinen jakautuminen. Tutkimuksen avulla pyrittiin myös selvittämään kävijöiden mielipiteitä ja kehittämistoiveita, jotka liittyvät kansallispuiston hoitoon ja palvelurakenteisiin sekä luonnonympäristöön yleensä.

2 Kävijätutkimuksen toteutus

2.1 Alueen kuvaus

Kokemäen, Huittisten ja Sastamalan kuntien alueelle sijoittuva Puurijärven ja Isonsuon kansallispuisto sijaitsee valtatie 2 (Helsinki–Pori) pohjoispuolella ja valtatie 12 (Turku–Tampere) länsipuolella, molempien teiden välittömässä läheisyydessä (kuva 1). Kansallispuistoon pääsee myös vesitse Kokemäenjokea ja Ala-Kauvatsanjokea pitkin. Seuraava puiston kuvaus perustuu Metsähallituksen Luontoon.fi-verkkopalvelun tietoihin (Metsähallitus 2011).

Kuva 1. Puurijärven ja Isonsuon kansallispuiston sijainti. © Metsähallitus 2012, © Maanmittauslaitos 1/MML/12.

Lähes umpeenkasvanut, 450 hehtaarin suuruinen Puurijärvi on maamme runsaslintuisimpia järviä. Järvi on lähes kauttaaltaan yhtenäisen saraikon, ruovikon ja kortteikon peitossa. Vuonna 2011 valmistunut kunnostushanke on kuitenkin lisännyt avovesialueen pinta-alaa ja järven linnustollisen arvon odotetaan lähivuosina kasvavan. Järven rannoilla on luhtaniittyjä ja kosteita pensaikkomaita. Puurijärven arvokkaaseen linnustoon pystyy tutustumaan helpoimmin Kärjenkallion lintutornista, joka lukeutuu Pohjoismaiden suurimpiin lintutorneihin. Matkalla lintutornille kävijällä on mahdollisuus tarkkailla Puurijärveä ja sen lähialueita Kärjenkallion katselutasanteelta, johon on esteetön kulku. Vuonna 2011 valmistui lintutornit myös järven pohjoispäähän Ahvenukseeseen sekä eteläpäähän Mutilahteen, joten lintuharrastusmahdollisuudet ovat järvellä monipuoliset.

Puurijärven ja Isonsuon kansallispuiston suot kuuluvat Rannikko-Suomen keidas- eli kotosuovyöhykkeeseen. Keidassoiden karut keskustat kohoavat useita metrejä korkeammalle kuin rehevämät, määrät laiteet. Paksuturpeiset rahkakeskustat kasvavat harvakseltaan mäntyä. Kansallispuiston suot ovat säilyneet lähes luonnontilaisina. Joidenkin soiden reunoja oli kuitenkin ojitettu ennen kansallispuiston perustamista. Nyt ojitusalueet on palautettu luonnontilaan patoamalla ojat. Isonsuon ja Ronkansuon keskustat ovat allikkoisia ja avaran puuttomia. Korkeasuo, Kietta-reensuo ja Aronsuo ovat puolestaan kuivempia ja maisemaltaan pienipiirteisempiä. Isonsuon ja Korkeasuon reunat ovat luonnontilaista Kokemäenjoen rantaa. Soiden reunoilla on jonkin verran kivennäismaiden metsiä.

Kuvassa 2 näkyvät kansallispuiston palvelut. Isonsuon pohjoisreunalla on kahden kilometrin pituinen kuvatauluin varustettu luontopolku, joka kertoo suon salatusta elämästä. Luontopolun varrella on neljä metriä korkea luontotorni. Luontopolulta haarautuu noin kaksi kilometriä pitkä polku, joka kulkee vanhan turvesuulin kautta Ala-Kauvatsajoen rantaan. Joen rannassa sijaitsee kansallispuiston ainoa tulenteko- ja leiriytymispaikka. Lisäksi kansallispuistossa avattiin kesällä 2011 käyttöön Mutilahden ja Ahvenuksen lintutornit Puurijärven pohjois- ja eteläpäähän. Vuonna 2012 rakennetaan Isonsuon luontopolulta yhdyspolku uudelle Mutilahden lintutornille, ja samalla Ala-Kauvatsajoelle vievä pitkospuureitti poistuu käytöstä. Puistossa on kaksi rajoitusosaa, joissa liikkumista on rajoitettu: Puurijärven ja Korkeasuon rajoitusosilla liikkuminen on kielletty 1.2.–30.11. ja Isonsuon, Kiettareensuon, Aronsuon, ja Ronkansuon rajoitusosilla 1.4.–15.7. Taulukoon 1 on kerätty puiston keskeiset tiedot.

Tutkimusta varten määritelty puiston lähialue käy ilmi kuvasta 3. Siihen kuuluvat kunnat ovat Eura, Harjavalta, Huittinen, Kokemäki, Köyliö, Sastamala (sisältäen entiset Mouhijärven, Vammalan ja Äetsän kunnat) ja Säskylä.

Kuva 2. Puurijärven ja Isosuon kansallispuisto palveluineen vuonna 2011. © Metsähallitus 2012, © Maanmittauslaitos 1/MML/12.

Kuva 3. Puurijärven ja Isonsuon kansallispuisto ja tätä tutkimusta varten määritelty lähialue. Punaisella merkityt alueet ovat kansallispuistoa (tutkimusalue). Vihreällä merkitty on Puurijärven ja Isonsuon kansallispuiston lähialue. © Metsähallitus 2012, © Maanmittauslaitos 1/MML/12.

Taulukko 1. Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistoa kuvaavat tärkeimmät tiedot vuonna 2011.

PUURIJÄRVEN JA ISONSUON KANSALLISPUISTO	
Perustamisajankohta	1993
Sijainti	Länsi-Suomi, Satakunta ja Pirkanmaa; Kokemäki, Huittinen ja Sastamala
Pinta-ala	27 km ²
Käyntimäärä v. 2011	8 500
Palvelut	<p>Metsähallituksen palvelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kolme pysäköintialuetta, joiden yhteydessä käymälät ja opastaulut – neljä lintutornia ja niille johtavat reitit – yksi katseluvala (Kärjenkallio) – yksi luontopolku – Ala-Kauvatsanjoen varrella tulentekopaikka ja venelaituri – Telttailu mahdollista Ala-Kauvatsanjoen tulentekopaikan yhteydessä <p>Liikuntaesteisille soveltuvat palvelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kärjenkallion pysäköintialueelta lintutornille johtava polku Kärjenkallion katselulavalle asti, – Kärjenkallion pysäköintipaikan käymälä.
Käyttömuodot	Retkeily, lintuharrastus
Hoito- ja käyttösuunnitelma	Laadittu vuosina 2006–2007 (Metsähallitus 2009)

2.2 Aineisto ja menetelmät

Järjestyksessä toisen Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa tehdyn kävijätutkimuksen aineisto kerättiin 18.4.–30.9.2011. Vastauksia kerättiin puistossa kävijöiltä kahdessa paikassa: Puurijärven lintutornille ja katselutasanteelle johtavalla polulla sekä Isonsuon pysäköintipaikalla. Aineistot keräsi Joonas Simula ja kävijätutkimuksen vastuuhenkilönä toimi Sirpa Ellä.

Kyselylomakkeena oli Puurijärven ja Isonsuon kansallispuiston tarpeisiin sopivaksi muokattu Metsähallituksen vakioimuotoinen kävijätutkimuslomake (liite 3). Koska myös muissa kansallispuistoissa tehdyt kävijätutkimukset on toteutettu saman lomakkeen pohjalta, ovat tulokset täten keskenään vertailukelpoisia. Kerättyjä tuloksia voidaan tämän ansiosta vaivatta vertailla myös kansallispuistossa vuonna 2005 tehtyyn kävijätutkimukseen (Kettunen 2007) ja tarkastella alueella tapahtuneita muutoksia.

Tutkimuksen perusjoukkona olivat kaikki 15 vuotta täyttäneet Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa vierailevat henkilöt. Itse otanta toteutettiin niin, että haastattelija jakoi mahdollisuuksien mukaan kyselylomakkeen kaikille kävijöille, jotka olivat lähdössä pois kansallispuistosta ja ohittivat keruupisteen. Osa kävijöistä saattoi kuitenkin ohittaa keruupisteen tulematta poimituksi mukaan tutkimukseen, sillä ruuhka-aikana aineistonkerääjä saattoi sillä hetkellä asioida vielä edellisten haastateltavien kanssa.

Tutkimusta suunniteltaessa tavoitteeksi asetettiin 400 vastausta. Tavoitteeseen ei lopulta aivan päästy, vaan vastanneiden lopullinen määrä oli 281 (taulukko 2 ja liite 1). Kävijätutkimusta suunniteltaessa pyrittiin siihen, että tutkimuspäivät jakautuisivat mahdollisimman tasaisesti kaikille kuudelle tutkimuskuukaudelle. Keruu-aikataulu laadittiin arpomalla tutkimuspäivät, kuitenkin niin, että mukaan pyrittiin saamaan tasaisesti sekä viikonloppuja että arkipäiviä. Lisäksi tutkimuksen aikana joitain keruupäiviä muutettiin sääolosuhteiden ollessa huonot. Toteutunut aineiston keruu-aikataulu käy ilmi liitteestä 1. Jokaiselta keruupäivältä pidettiin myös keruupäiväkirjaa, josta näkyvät päivän sääolosuhteet, tutkimuspäivän pituus sekä tutkimuksesta kieltäytyneiden mahdolliset syyt.

Tutkimuksessa saadut vastaukset eivät valitettavasti jakautuneet kovin tasaisesti keruupaikkojen välillä. Peräti 95 % vastauksista kerättiin Kärjenkallion lintutornille ja katselulavalle johtavalla polulla ja vain 5 % Isonsuon pysäköintipaikalla (taulukko 2). Toisaalta tämä epätasapaino viestii myös siitä, että Kärjenkallion kohteet ovat huomattavasti suosituimpia kuin Isonsuon.

Kävijöitä haastateltaessa käytettiin apuna kahta karttaa, jotka osoittivat vastaajalle selkeästi sekä kansallispuiston alueen että tutkimuksessa lähialueena olleet alueet (kuva 2 sivulla 10 ja 3 sivulla 11). Vastaajia opastettiin lomakkeen täytössä. Suurin osa heistä täytti lomakkeen itse, mutta muutamassa tapauksessa haastattelija täytti lomakkeen haastateltavan vastausten mukaisesti.

Taulukko 2. Vastausten jakautuminen haastattelupaikoittain Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa 2011.

Haastattelupaikka	kpl	%
Kärjenkallion lintutorni tai luontolava	266	95
Isonsuon pysäköintipaikka	15	5
Yhteensä	281	100

Kyselylomakkeiden tiedot tallennettiin Metsähallituksen asiakasseurantatietojen hallintaan käytävään ASTA-tietojärjestelmään. Aineistoa analysoitiin käyttämällä hyväksi suorien jakaumien tarkastelua ja kuvailevia tunnuslukuja:

- Moodi eli tyyppi-arvo on keskiluku joka kuvaa aineistossa useimmin esiintyvää arvoa
- Mediaani on järjestetyn joukon keskimäinen arvo
- 25 %:n prosenttipiste ilmaisee muuttujan arvon, jonka alle sijoittuu neljäsosa havaintoaineistosta, 75 %:n prosenttipiste taas ilmaisee muuttujan arvon, jonka alle sijoittuu kolme neljäsosaa havainnoista

Puurijärven ja Isonsuon kansallispuiston kävijöiden rahankäytön paikallistaloudellisia vaikutuksia arvioitiin käyttämällä hyväksi Metsäntutkimuslaitoksen ja Metsähallituksen vuonna 2009 kehittämää laskentamallia (Metsähallitus & Metsäntutkimuslaitos, 2009), joka on osa Metsähallituksen ASTA-tietojärjestelmää. Paikallistaloudellisten vaikutusten laskemisessa käytetään ASTAan tallennettuja tietoja kävijöistä ja heidän rahankäytöstään sekä alueen vuotuista käyntimäärää. Laskentaa varten suojelu- ja retkeilyalueet on jaettu neljään luokkaan lähialueen asukastiheyden perusteella. Puurijärven ja Isonsuon kansallispuisto kuuluu tässä tarkastelussa luokkaan taajama/tiheä asutus. Kullekin luokalle on laskettu keskimääräiset välittömien vaikutusten kertautumista kuvaavat kertoimet sekä työllisyysuhdeluvut. Apuna on käytetty Tilastokeskuksen maakunnallisista panos-tuotostaulukoista johdettuja paikallisia panos-tuotostaulukoita.

3 Tulokset

3.1 Kävijärakenne

3.1.1 Kävijöiden perustiedot

Kävijätutkimukseen vastanneista 57 % oli miehiä ja 43 % naisia. Naisten keski-ikä oli noin 48 vuotta ja miesten noin 50 vuotta (taulukko 3). Keskimääräinen kävijä oli siis noin 49-vuotias. Neljänneksellä vastanneista kävijöistä oli opistotasoinen tutkinto ja 43 %:lla alempi tai ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinnon (taulukko 4). Vastanneista 19 % oli käynyt ammatillisen koulutuksen ja 13 %:lla ei ollut lainkaan ammatillista tutkintoa. Viimeksi mainituista osa oli varmaan-kin opiskelijoita.

Kaikista vastanneista suurin osa (57 %) oli kotimaisia matkailijoita. Paikallisia, puiston lähialueen kunnissa (kuva 3 s. 11) asuvia, oli vastanneista 39 % (taulukko 5). Pääkaupunkiseudulta oli 13 % vastanneista. Ulkomaalaisten osuus oli 4 % (taulukko 6). Kaukaisin vastaaja oli Yhdysvalloista.

Taulukko 3. Vastanneiden ikää kuvaavia tunnuslukuja (n = 281).

Ikä	Mies	Nainen	Kaikki
Keski-ikä	50,46	48,02	49,41
län keskihajonta	16,15	15,47	15,87
Minimi-ikä	12	8	8
Maksimi-ikä	83	81	83
Moodi	63	60	55
Mediaani	54	50	53

Taulukko 4. Vastanneiden ammatillinen koulutus.

Ammatillinen koulutus	Mies		Nainen		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Ammattikoulu	33	22	19	16	52	19
Opistotasoinen tutkinto	35	23	32	27	67	25
Alempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto	21	14	22	19	43	16
Ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto	42	27	31	26	73	27
Ei ammatillista tutkintoa	22	14	14	12	36	13
Yhteensä	153	100	118	100	271	100

Taulukko 5. Vastanneiden asuinkunnat. Tähdellä (*) merkityt kunnat kuuluvat puiston lähialueeseen, ja niiden asukkaat luetaan puistossa paikallisiksi kävijöiksi.

Asuinkunta	kpl	%
Sastamala*	53	20
Kokemäki*	25	9
Helsinki	22	8
Huittinen*	20	7
Tampere	19	7
Pori	19	7
Turku	15	6
Espoo	12	4
Hämeenlinna	6	2
Nokia	6	2
Uvila	6	2
Harjavalta*	5	2
Eura*	5	2
Vantaa	4	1
Jyväskylä	3	1
Kaarina	3	1
Oulu	3	1
Nakkila	3	1
Masku	2	1
Ylöjärvi	2	1
Lavia	2	1
Lempäälä	2	1
Lohja	2	1
Tuusula	2	1
Pöytyä	2	1
Raisio	2	1
Kajaani	2	1
Kiikoinen	2	1
Köyliö*	2	1
Lahti	1	0
Laitila	1	0
Lapua	1	0
Kirkkonummi	1	0
Hollola	1	0
Kauhajoki	1	0
Kerava	1	0
Eurajoki	1	0
Akaa	1	0
Rauma	1	0
Salo	1	0
Sauvo	1	0
Länsi-Turunmaa	1	0
Lieto	1	0
Paimio	1	0
Pirkkala	1	0
Vieremä	1	0
Vihti	1	0
Yhteensä	269	100

Taulukko 6. Vastanneiden kotimaa.

Kotimaa	kpl	%
Suomi	270	96
Saksa	3	1
Espanja	3	1
Yhdysvallat	2	1
Tšekki	2	1
Viro	1	0
Yhteensä	281	100

3.1.2 Kävijöiden seuruetiedot

Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa vierailevat saapuvat puistoon yleisimmin pienissä, 2–5 henkilön seurueissa (77 %) (taulukko 7). Sekä yksin että yli viiden hengen seurueissa liikkuvia oli molempia 12 % tutkimukseen vastanneista. Alle 15-vuotiaita oli mukana yhteensä 52 seurueessa (taulukko 8). Näissä seurueissa lapsia oli keskimäärin 2,3 ja heidän keski-ikänsä oli seitsemän vuotta. Liikuntaesteisiä oli mukana kolmessa seurueessa, yhteensä neljä henkilöä.

Valtaosa (71 %) kyselyyn vastanneista Puurijärven ja Isonsuon kansallispuiston kävijöistä saapui puistoon oman perheensä seurassa (taulukko 9). Ystävien kanssa puistoon saapui 13 % vastanneista. Muunlaiset seurueet olivat harvinaisempia, muiden sukulaisten kanssa puistossa vieraili 5 %, kerhon tai yhdistyksen mukana 4 % ja työtovereiden kanssa puistoon saapui 3 % vastanneista.

Taulukko 7. Vastanneiden seuruetiedot.

Seurueen koko	kpl	%
Yksin	32	12
2–5 hengen seurue	213	77
6 tai useamman hengen seurue	33	12
Yhteensä	278	100

Taulukko 8. Usean hengen seurueita kuvaavia tunnuslukuja Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa.

	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25 %	Med	75 %	Max
Seurueen koko yhteensä	246	4,2	4,87	2	2	3	4	40
Alle 15-vuotiaita	52	2,3	1,96	1	1	2	3	10
Liikuntaesteisiä	3	1,3	0,58	1	1	1	2	2
Alle 15-vuotiaiden syntymävuodet	68	2003,8	3,52	1996	2001	2004	2006	2011

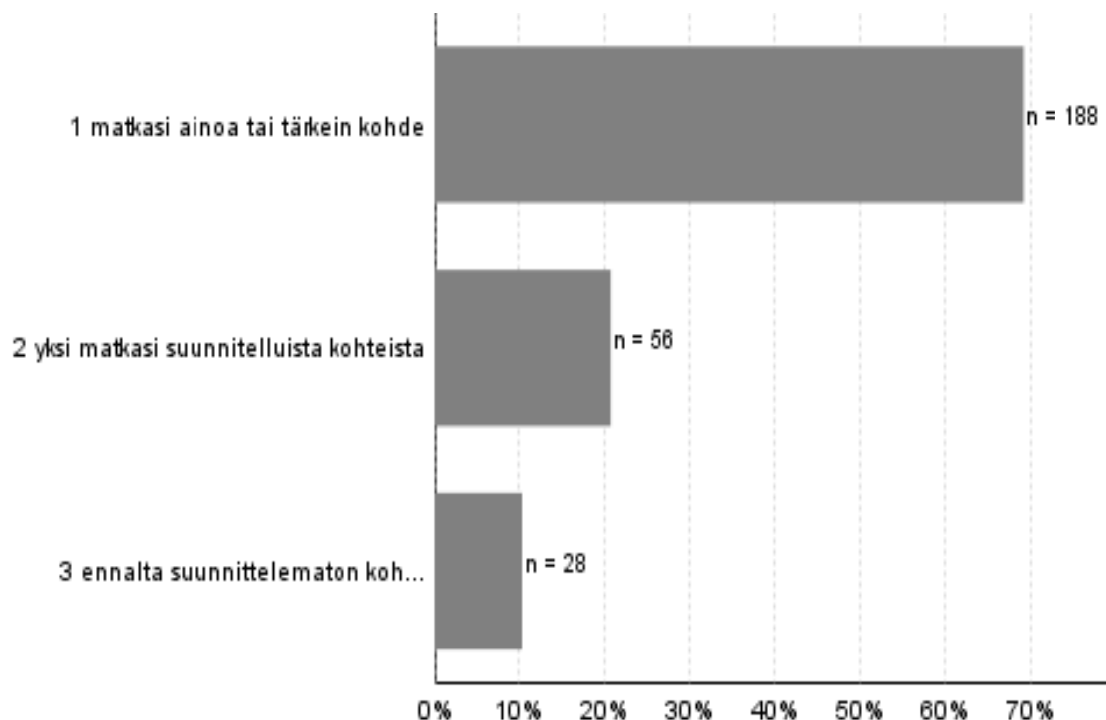
Taulukko 9. Seurueen koostumus.

Seurue	kpl	%
Oma perhe	165	71
Muut sukulaiset	11	5
Ystävät	31	13
Työtoverit	7	3
Opiskeluryhmä	5	2
Eläkeläisryhmä	1	0
Ohjelmalvelu yrityksen asiakkaat	1	0
Kerho, yhdistys tms.	9	4
Muu	3	1
Yhteensä	233	100

3.2 Käynti Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa

3.2.1 Kohteen tärkeys

Puurijärven ja Isonsuon kansallispuiston kävijätutkimukseen vastanneista suurimmalle osalle (69 %) kansallispuisto oli heidän matkansa tärkein tai ainoa kohde (kuva 4). Yhtenä matkan suunnitelluista kohteista kansallispuisto oli 21 %:lle kävijöistä. Heidän muita matkakohteitaan olivat mm. Rauma ja Pori. Ennalta suunnitteleman kohden matkan varrella kansallispuisto oli 10 %:lle vastanneista kävijöistä. Tällöin matkan varsinaiseksi kohteeksi mainittiin esimerkiksi sukulaisten luona vierailu ja mökkeily.

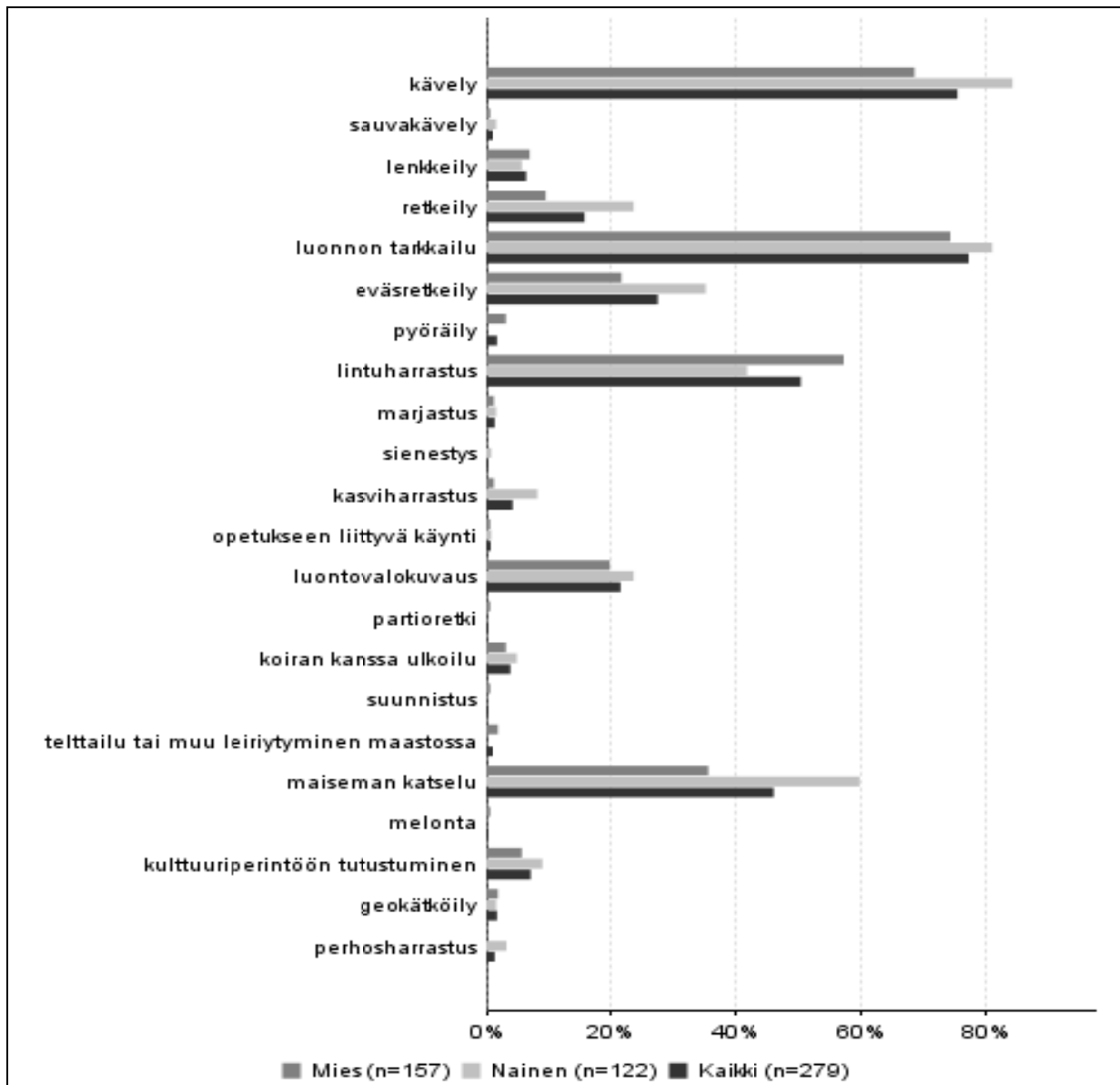

Kuva 4. Puurijärven ja Isonsuon kansallispuiston tärkeys matkan kohteena (n = 272).

3.2.2 Kävijöiden ulkoilu- ja luontoharrastukset

Käynnillä Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa vastaajat harrastivat erityisesti kävelyä. Sitä ilmoitti harrastaneensa peräti 76 % vastanneista (kuva 5). Vielä suosituempaa oli ympäröivän luonnon tarkkailu (77 %). Hieman yli puolet (51 %) vastaajista ilmoitti lintuharrastuksen yhdeksi toiminnakseen kansallispuistossa vierailun aikana. Edellä mainittujen lisäksi myös maiseman katselu (46 %), eväsretkeily (28 %) ja luontovalokuvaus (22 %) olivat puistossa vierailleiden suosiossa.

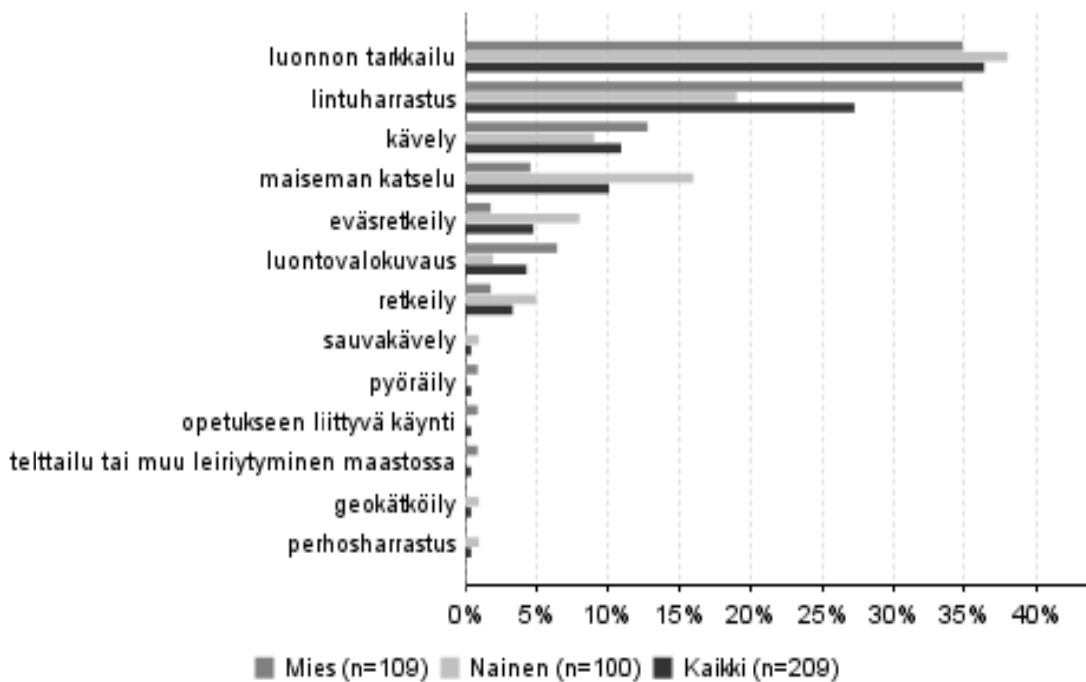
Kansallispuistossa vierailleiden naisten kolme suosituinta harrastusta olivat kävely (84 %), luonnon tarkkailu (81 %) ja maiseman katselu (60 %) (kuva 5). Miehillä kolme suosituinta olivat luonnon tarkkailu (75 %), kävely (69 %) ja lintuharrastus (57 %). Kun harrastuksia tarkastellaan sukupuolten mukaan eriteltyinä, nousee lintuharrastus siis miehillä kolmanneksi suosituimmaksi toiminnaksi, kun taas naisilla se on neljänneksi suosituin.

Kuva 5. Erilaisten harrastusten suosio kyseisellä käynnillä Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa. Kysymyksessä oli mahdollista valita useampi vaihtoehto.

Kävijätutkimuksessa selvitettiin myös vastaajien tärkeintä yksittäistä harrastusta kansallispuisto-vierailun aikana. Tärkeimmiksi muodostuivat luonnon tarkkailu (36 %), lintuharrastus (27 %) ja kävely (11 %) (kuva 6). Sukupuolten välillä ei ollut suuria eroja lukuun ottamatta lintuharrastuksen suosiota miesten keskuudessa ja maiseman katselua naisten.

Koska vastaajalla oli mahdollisuus merkitä vierailun aikana harrastamukseen toiminnoiksi useita vaihtoehtoja, pystytään tutkimuksen perusteella arvioimaan myös sitä, kuinka moneen toimintaan kukin kävijä keskimäärin käynnillään osallistui. Yleisintä oli, että vastaaja ilmoitti 1–3 erilaista harrastusta (58 % vastanneista) (taulukko 10). Kävijöistä 37 % ilmoitti harrastaneensa 4–6 toimintaa ja ainoastaan 5 % harrasti yli 7 asiaa käyntinsä aikana.

Kuva 6. Vastanneiden tärkein harrastus kyseisellä käynnillä Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa.

Taulukko 10. Harrastusten lukumäärä kyseisellä käynnillä Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa.

Harrastusten lukumäärä	Miehet		Naiset		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
1–3	104	66	59	48	163	58
4–6	48	31	54	44	102	37
7–9	4	3	9	7	13	5
10 tai enemmän	1	1	0	0	1	0
Yhteensä	157	100	122	100	279	100

3.2.3 Käyntien alueellinen jakautuminen

Vastaajilta tiedusteltiin, missä kansallispuiston kohteissa he olivat vierailleet tai aikovat vieraila käyntinsä aikana. Kohteet on merkitty kuvan 2 karttaan (s. 10). Kärjenkallion luontolava ja lintutorni olivat kohteista ylivoimaisesti suosituimmat, 79 % vastaajista ilmoitti käyvänsä luontolavalla ja 72 % tornissa (taulukko 11). Myös Isonsuon luontotorni ja luontopolut olivat suosittuja, 31 %:n ja 23 %:n suosiolla. Vähemmän suosittuja kohteita olivat Mutilahden lintutorni (13 %), Ala-Kauvatsanjoen nuotiopaikka (9 %) ja Ahvenuksen lintutorni (8 %).

Osalle vastaajista on ilmeisesti ollut epäselvää, mitä tarkoitettiin Isonsuon luontotornilla ja luontopolulla, sillä vaikka luontotornille on mahdotonta päästä kulkematta luontopolkua pitkin, sai luontotorni silti enemmän vastauksia kuin luontopolku. Ahvenuksen ja Mutilahden lintutornien vähäistä suosiota selittävät niiden valmistumisaikataulut: kävijätutkimuksen alkaessa kumpikaan torneista ei vielä ollut valmis, vaan ne avattiin käyttöön vasta kesällä 2011. Tämän jälkeenkin paikkojen uutuus ja tuntemattomuus näkyivät vähäisenä kävijämääränä.

Taulukko 11. Käyntien alueellinen jakautuminen Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa. Kysymyksessä pystyi valitsemaan usean vaihtoehdon.

Käyntikohde	kpl	%
Kärjenkallion luontolava	220	79
Kärjenkallion lintutorni	200	72
Isonsuon luontotorni	86	31
Isonsuon luontopolut	65	23
Mutilahden lintutorni (valmistui kesällä 2011)	37	13
Ala-Kauvatsajoen nuotiopaikka	24	9
Ahvenuksen lintutorni (valmistui kesällä 2011)	22	8
Muualla	2	1
Vastanneita yhteensä	277	

3.2.4 Käynnin kesto ja toistuvuus

Puurijärven ja Isonsuon kansallispuisto soveltuu parhaiten päiväkäynnin kohteeksi. Tämä käy ilmi myös tarkasteltaessa yö- ja päiväkävijöiden osuutta vastanneista. Tutkimukseen vastanneista peräti 95 % ilmoitti olevansa päiväkävijöitä (taulukko 12). Päivävierailun keskimääräinen kesto oli reilut kaksi tuntia. Kansallispuistossa yöpyneiden vierailun keskimääräinen kesto oli 31 tuntia, eli he yöpyivät puistossa keskimäärin ainoastaan yhden yön.

Tutkimuksessa selvitettiin myös, miten pitkään kansallispuistossa vierailleet matkailijat viipyivät puistossa ja sen lähialueella yhteensä. Paikalliset, lähialueella asuvat kävijät rajattiin luonnollisesti tarkastelun ulkopuolelle. Puistossa ja sen lähialueella päiväkäynnillä olleet vastaajat, joita oli 66 % matkailijoista, viipyivät puistossa ja sen lähialueella keskimäärin yhteensä kolme tuntia (taulukko 13). Puistossa ja sen lähialueella yöpyneet matkailijat puolestaan viipyivät puistossa ja sen lähialueella keskimäärin 2,5 vuorokautta.

Yleisin yöpymistapa kansallispuiston alueella oli viettää yö asuntoautossa tai -vaunussa. Tämän vaihtoehdon oli valinnut yhdeksän (75 %) niistä kahdestatoista vastaajasta, jotka yöpyivät kansallispuiston alueella (taulukko 14). Loput olivat yöpyneet teltassa tai vastaavassa. Kansallispuiston lähialueella yöpyneiden keskuudessa oli suosituinta yöpyä ystävän tai sukulaisen luona, tämän vaihtoehdon valitsi lähes puolet (49 %) lähialueella yöpyneistä vastaajista (taulukko 15). Lähialue-

eella yönsä viettäneistä vierailijoista suuri osa omisti mökin lähistöltä, sillä 38 % tähän kohtaan vastanneista ilmoitti yöpyvänsä omassa mökissä. Teltassa tms., asuntoautossa tai vuokramökissä yöpyneiden määrä oli vähäinen.

Taulukko 12. Päiväkävijöiden ja yöpyjien osuus sekä käynnin kesto Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa.

Kävijäryhmä	n	Osuus %	Käynnin kesto (päiväkävijöillä h, yöpyjillä vrk)				
			Keskiarvo	Mediaani	Moodi	Min	Max
Päiväkävijät	264	95	2,1	2	1	0	12
Miehet	148	56	2,2			0	12
Naiset	116	44	1,8			0	7
Yöpyjät	15	5	1,3	1	1	1	2
Miehet	10	67	1,4			1	2
Naiset	5	33	1,3			1	2
Yhteensä	279						

Taulukko 13. Matkailijoiden käynnin kesto Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa ja sen lähialueella.

Kävijäryhmä	n	Osuus %	Käynnin kesto (päiväkävijöillä h, yöpyjillä vrk)				
			Keskiarvo	Mediaani	Moodi	Min	Max
Päiväkävijät	110	66	3,0	2	2	0	12
Miehet	61	55	3,2			0	12
Naiset	49	45	2,9			1	12
Yöpyjät	56	34	2,5	2	2	1	7
Miehet	38	68	2,4			1	5
Naiset	18	32	2,6			1	7
Yhteensä	166						

Taulukko 14. Yöpyemisen kesto (vrk) yöpyemistavoittain Puurijärven ja Isonsuon kansallispuiston alueella (n = 12).

Yöpyemistapa	n	Keskiarvo	Keskihaj.	Prosenttipisteet				
				Min	25 %	Med	75 %	Max
Asuntoauto tai -vaunu	9	1,3	0,50	1	1	1	2	2
Oma majoite (laavu, teltta tms.)	2	1,0	0,00	1	1	1	1	1
Muu	1	1,0		1	1	1	1	1

Taulukko 15. Yöpyemisen kesto (vrk) yöpyemistavoittain Puurijärven ja Isonsuon kansallispuiston lähistöllä (n = 45).

Yöpyemistapa	n	Keskiarvo	Keskihaj.	Prosenttipisteet				
				Min	25 %	Med	75 %	Max
Vuokramökki	1	3,0		3	3	3	3	3
Oma mökki	17	2,6	1,11	1	2	3	4	4
Asuntoauto tai -vaunu	2	2,0	1,41	1	1	3	3	3
Oma majoite (laavu, teltta tms.)	3	1,3	0,58	1	1	1	2	2
Ystävän tai sukulaisen luona	22	2,3	1,72	1	1	2	3	7

Vastanneista 63 % oli vierailut aiemmin Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa (taulukko 16). Keskimäärin nämä vastaajat olivat vierailleet puistossa viimeisen kahden vuoden aikana noin seitsemän kertaa, joskin joukosta löytyi myös yksittäinen kävijä, joka oli käynyt alueella noin 100 kertaa kahden vuoden aikana (taulukko 17). Näin aktiiviset kävijät luonnollisesti hieman vääristävät keski-arvoa ja käyntien määrän mediaani onkin alhaisempi, vain kolme käyntiä viimeisten kahden vuoden aikana.

Taulukon 18 mediaanilukuja tarkasteltaessa nähdään, että puolet niistä kävijöistä, joille kansallispuisto oli entuudestaan tuttu, oli vierailut puistossa jo ennen vuotta 1998. Taulukosta käy ilmi myös, että puolet puistossa aiemmin käyneistä vastaajista oli käynyt siellä viimeksi vähintään vuosi sitten; keskimäärin viime käynnistä oli kulunut aikaa 2,3 vuotta.

Taulukko 16. Käynnin toistuvuus Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa.

Käynnin toistuvuus	Miehet		Naiset		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Ensikertaa alueella	47	33	45	42	92	37
Käynyt aikaisemmin	96	67	62	58	158	63
Yhteensä	143		107		250	

Taulukko 17. Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa aiemmin vierailneiden käynnit viimeisten 2 vuoden aikana.

	n	Keski-arvo	Keskihaj.	Prosenttipisteet				
				Min	25 %	Med	75 %	Max
Käynnit viimeisten 2 vuoden aikana	158	7,4	12,88	0	2	3	5	100

Taulukko 18. Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa aiemmin vierailneiden ensimmäisen ja viimeisimmän käynnin ajoittuminen.

Ensimmäinen ja viimeisin käynti alueella	n	Keski-arvo	Keskihajonta	Prosenttipisteet				
				Min	25 %	Med	75 %	Max
Ensimmäisen kerran käynyt								
vuonna	147	1995,6	12,72	1950	1992	1998	2005	2010
vuotta sitten	147	15,4	12,72	1	6	13	19	61
Viimeksi käynyt								
vuonna	142	2008,7	3,91	1987	2009	2010	2011	2011
vuotta sitten	142	2,3	3,91	0	0	1	2	24

3.2.5 Saapuminen alueelle

Suosituinta vierailu Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa on huhti- ja toukokuussa, jonne peräti 62 % kyselyyn osallistuneista oli ajoittanut käyntinsä (taulukko 19). Keväällä ja alkukesällä kävijämäärät ovatkin suurimmat, sillä Puurijärvi on merkittävä lintujen muutonaikainen levähdys-alue ja vetää siitä syystä vierailijoita.

Kävijätutkimukseen osallistuneista lähes puolet (49 %) oli saapunut kansallispuistoon sunnuntaina (taulukko 20). Myös lauantai oli suosittu retkeilypäivä 24 %:n osuudella. Perjantaina puistoon saapui 13 % vastanneista. Alkuviikon päivät olivat huomattavasti hiljaisempia, maanantaista torstaihin oli saapunut vain 14 % vastanneista.

Kansallispuistossa käynti näyttää tutkimuksen mukaan ajoittuvan pääosin kello 10 ja 16 välille, jolloin puistoon saapui 74 % vastanneista (taulukko 21). Mielenkiintoista on se, että kansallispuistossa on myös jonkin verran (5 %) yökävijöitä. He ovat pääosin saapuneet kuuntelemaan yölaulajia.

Valtaosa, jopa 95 % kävijöistä, saapuu Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistoon autolla tai asuntoautolla (taulukko 22). Autolla saapumisen suurta määrää selittää julkisten liikenneyhteyksien puute. Poikkeuksena ovat suuremmat ryhmät, jotka yleensä saapuvat puistoon tilausbusseilla. Taulukkoon 23 on listattu kaikki kulkuneuvot, joita vastanneet ovat käyttäneet matkallaan Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistoon.

Taulukko 19. Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistoon saapuminen ja kyselyyn vastaaminen kuukausittain.

Kuukausi	Saapumispvm		Vastauspvm	
	kpl	%	kpl	%
Huhtikuu	94	34	94	33
Toukokuu	77	28	77	27
Kesäkuu	28	10	29	10
Heinäkuu	54	19	54	19
Elokuu	17	6	17	6
Syyskuu	10	4	10	4
Yhteensä	280	100	281	100

Taulukko 20. Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistoon saapuminen ja kyselyyn vastaaminen viikonpäivittäin.

Viikonpäivä	Saapumispvm		Vastauspvm	
	kpl	%	kpl	%
Maanantai	6	2	6	2
Tiistai	23	8	23	8
Keskiviikko	6	2	4	1
Torstai	4	1	4	1
Perjantai	36	13	35	12
Lauantai	67	24	64	23
Sunnuntai	138	49	145	52
Yhteensä	280	100	281	100

Taulukko 21. Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistoon saapuminen ja kyselyyn vastaaminen vuorokaudenajan mukaan.

Kellonaika	Saapumisaika		Vastausaika	
	kpl	%	kpl	%
8:00–9:59	8	3	2	1
10:00–11:59	46	16	11	4
12:00–13:59	95	34	97	35
14:00–15:59	66	24	102	36
16:00–17:59	34	12	42	15
18:00–19:59	16	6	17	6
20:00–21:59	1	0	1	0
22:00–7:59	13	5	9	3
Yhteensä	279	100	281	100

Taulukko 22. Vastanneiden viimeisin kulkuneuvo heidän matkallaan Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistoon.

Viimeisin kulkuneuvo	kpl	%
Henkilöauto	247	90
Henkilöauto ja asuntovaunu tai matkailuauto	13	5
Linja-auto	1	0
Tilausbussi (ryhmämatka)	6	2
Moottoripyörä	1	0
Polkupyörä	5	2
Jalan	2	1
Yhteensä	275	100

Taulukko 23. Kaikki kulkuneuvot, joita vastanneet käyttivät matkallaan kotoaan Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistoon. Matkaan on voitu käyttää useampaa kulkuneuvoa.

Kulkuneuvo	kpl	%
Henkilöauto	254	91
Henkilöauto ja asuntovaunu tai matkailuauto	13	5
Linja-auto	3	1
Tilausbussi (ryhmämatka)	6	2
Juna	3	1
Lentokone	5	2
Moottoripyörä	3	1
Polkupyörä	6	2
Jokin muu	2	1
Vastanneita yhteensä	280	

3.2.6 Kävijöiden rahankäyttö ja sen paikallistaloudelliset vaikutukset

Puurijärven ja Isonsuon kansallispuiston kävijöiden rahankäytön ja sen paikallistaloudellisten vaikutusten arvioimiseksi haastateltuja pyydettiin arvioimaan kulut, jotka liittyvät heidän käyntiinsä kansallispuistossa ja sen lähialueella. Näiden tietojen lisäksi paikallistaloudellisten vaikutusten laskenta perustuu vuoden 2011 käyntimäärään, joka oli 8 500.

Kun kaikkien vastaajien kansallispuistossa ja sen lähialueella käyttämiseen ilmoittamista rahasummista lasketaan keskiarvo, saadaan kävijän keskimääräiseksi kulutukseksi 5 euroa käyntiä kohti (taulukko 24). Kun tästä joukosta tarkastellaan ainoastaan kotimaisia matkailijoita, jotka majoittuvat joko lähialueella tai puistossa, nousee keskimääräinen kulutus 14 euroon. Päiväkävijät taas kuluttavat käynnillään keskimäärin ainoastaan 3 euroa. Osalle kävijäryhmistä ei pystytty laskemaan keskimääräistä kulutusta havaintojen vähäisen määrän takia.

Tuloksia tarkasteltaessa on hyvä pitää mielessä, että rahankäyttöä selvittänyt kysymys saattoi tuntua vaivalloiselta vastata. On oletettavaa, että kaikki vastaajat eivät ole perusteellisesti eritelleet kansallispuiston lähialueella käyttämiään rahamääriä. Jos kululajien erittely on vastaajasta tuntunut hankalalta, kysymys on ollut helppo ohittaa laittamalla rasti kohtaan ”en ole käyttänyt rahaa”. Yhtä kaikki, annetut vastaukset antavat mahdollisuuden tehdä päätelmiä paikallistaloudellisista vaikutuksista. Niiden arvioinnissa käytettyjä käsitteitä on määritelty taulukossa 25.

Taulukko 24. Puurijärven ja Isonsuon kansallispuiston kävijöiden keskimääräinen rahankäyttö (sis. ALV) käyntikertaa kohden matkailijaryhmittäin kansallispuistossa ja sen lähialueella.

	Kaikki	Majoittujat	Päiväkävijät
Kaikki kävijät	n = 274	n = 56	n = 218
Keskimääräinen kulutus (€)	5	12	3
Kotimaiset matkailijat	n = 155	n = 49	n = 106
Keskimääräinen kulutus (€)	7	14	4
Ulkomaiset matkailijat	n = 10	n = 5	n = 5
Keskimääräinen kulutus (€)	0	-*	-*
Lähialueen asukkaat	n = 108	n = 2	n = 106
Keskimääräinen kulutus (€)	2	-*	2

* havaintojen määrä (n) < 10, jolloin rahankäyttöä ei arvioinnin epäluotettavuuden vuoksi ilmoiteta

Taulukko 25. Paikallistaloudellisten vaikutusten arviointiin liittyviä käsitteitä ja niiden määritelmiä.

Käsite	Määritelmä
Kokonaistulovaikutukset	Kävijöiden rahankäytöstä lähialueelle syntyvät välittömät ja välilliset tulovaikutukset.
Kokonaistyöllisyysvaikutukset	Kävijöiden rahankäytöstä lähialueelle syntyvät välittömät ja välilliset henkilötövuodet.
Kotimaiset matkailijat	Kohteen lähialueen ulkopuolelta Suomesta tulevat kävijät.
Paikalliset kävijät	Lähialueella asuvat kävijät.
Majoittujat	Kohteessa tai sen lähialueella vähintään yhden yön majoittuneet kävijät.
Päiväkävijät	Kävijät, jotka eivät ole yöpyneet kohteessa tai sen lähialueella.
Välittömät vaikutukset	Kävijöiden rahankäytöstä aiheutuvat välittömät tulo- ja työllisyysvaikutukset lähialueen yrityksissä.
Välilliset vaikutukset	Välittömät vaikutukset kertautuvat välillisiksi vaikutuksiksi, kun välitöntä tuloa saavat yritykset ostavat muilta lähialueen yrityksiltä tuotteita ja palveluita sekä maksavat tuloa työntekijöille, jotka käyttävät tulonsa tuotteiden ja palveluksien ostoon lähialueella. Osa välillisistä vaikutuksista vuotaa alueen ulkopuolelle.

Puurijärven ja Isonsuon kansallispuiston kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaisvaikutukset olivat vuoden 2011 käyntimäärällä laskettuina noin 18 500 euroa (taulukko 26). Työllisyysvaikutuksia henkilötyövuosissa laskettuna kertyi nolla. Noin puolet tulovaikutuksista kertyi kahvila- ja ravintolasektorilta, missä arvioitu tulovaikutus oli noin 5 400 euroa.

Taulukko 26. Puurijärven ja Isonsuon kansallispuiston kävijöiden rahankäyttö ja paikallistaloudelliset vaikutukset menolajeittain Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa ja sen lähialueella (n = 274) vuonna 2011.

Menolaji	Keskimääräinen rahankäyttö (€, sis. ALV)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	% tulo-vaikutuksista	Työllisyysvaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	2,39	1 076	10	0
Paikallisliikenne ²	0,00	0	0	0
Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	1,48	3 113	29	0
Kahvila ja ravintola	0,85	5 418	51	0
Majoittuminen	0,13	850	8	0
Ohjelmapalvelut ³	0,02	121	1	0
Muut menot ⁴	0,00	0	0	0
Välittömät vaikutukset yhteensä		10 579	100	0
Väilliset vaikutukset		7 892		0
Kokonaisvaikutukset		18 470		0

¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

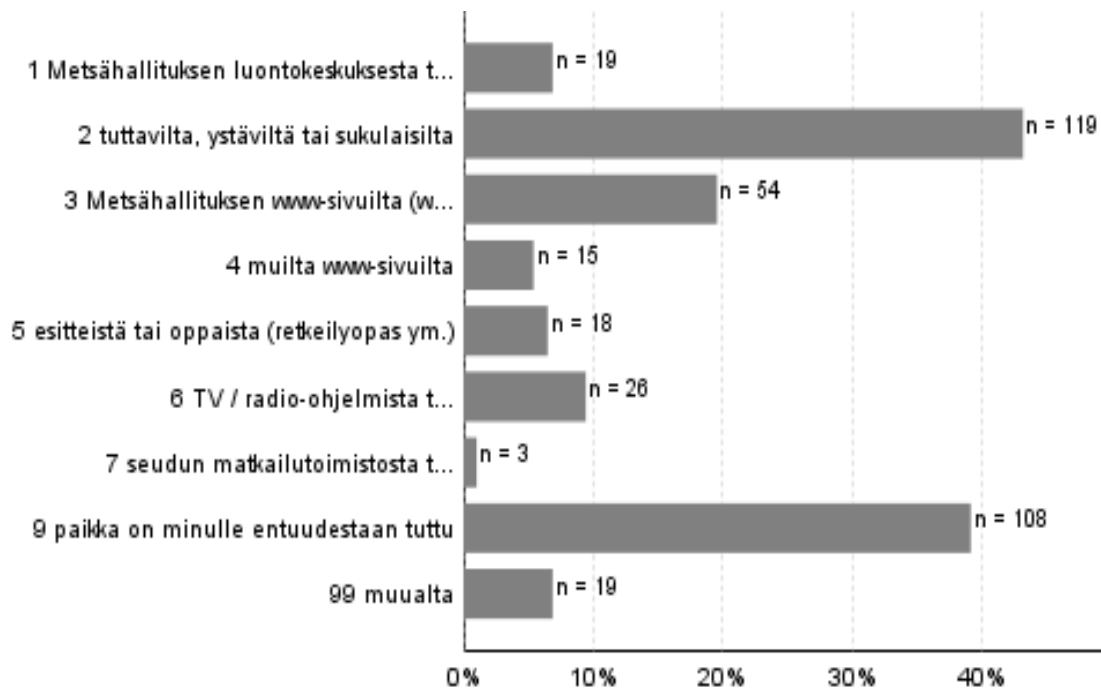
² Paikallismatkojen, kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

⁴ Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

3.2.7 Tietolähde

Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa vierailleet olivat saaneet tietonsa puistosta useimmin ystäviltään tai sukulaisiltaan (43 % vastanneista) (kuva 7). Vastaaajista 39 %:lle kansallispuisto oli jo entuudestaan tuttu. Myös Metsähallituksen verkkosivut toimivat ilmeisen tärkeänä tiedonlähteenä, sillä 20 % kävijöistä oli saanut tietoa kansallispuistosta sieltä. Luettelon ulkopuolisina tiedonlähteinä mainittiin mm. tienvarsikyltit sekä GPS-navigaattori, mikä viestii siitä, että puistoon on poikettu myös hetken mielijohteesta.

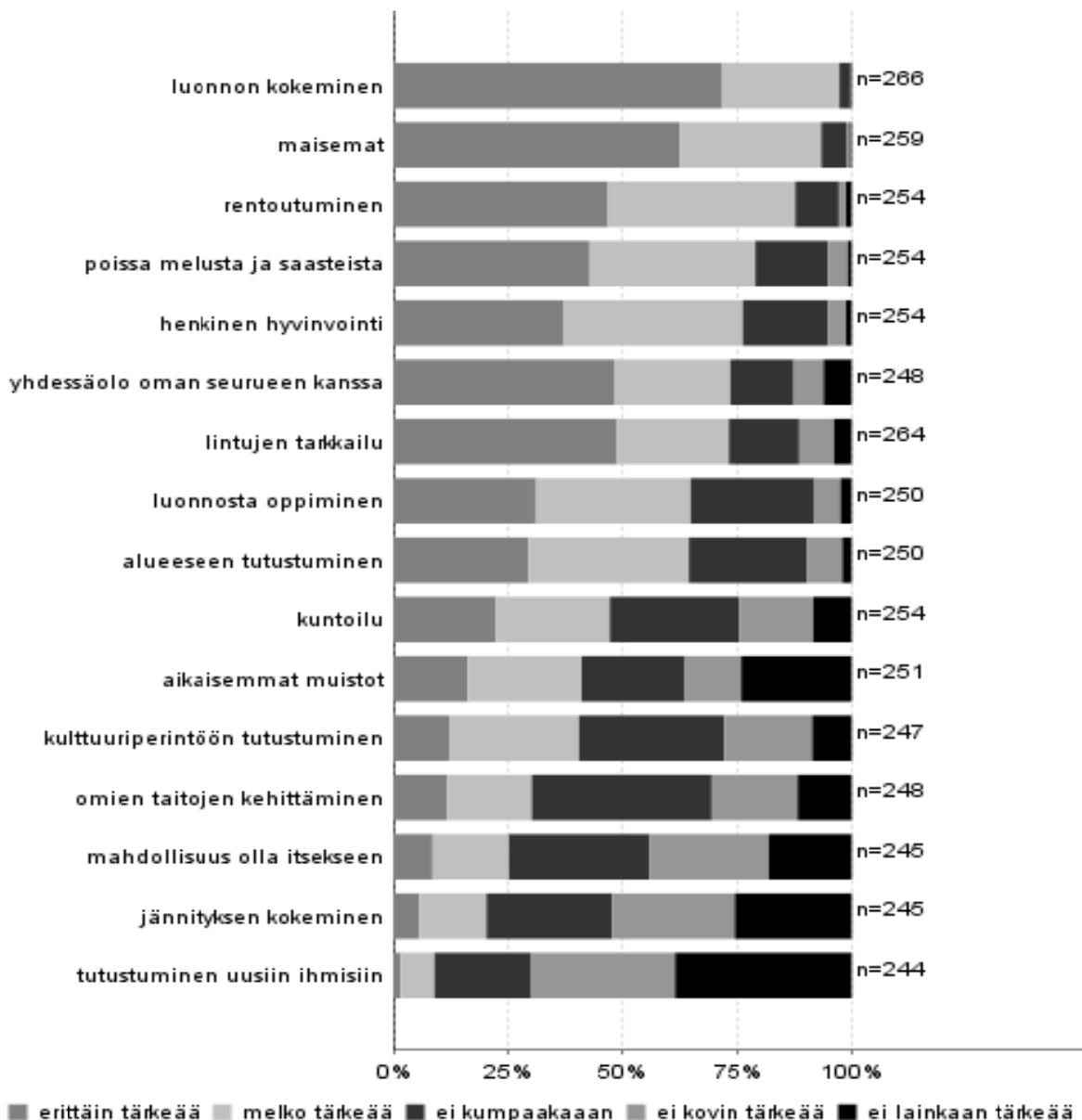

Kuva 7. Vastanneiden tietolähteet. Vastaaaja pystyi valitsemaan useamman kuin yhden vastausvaihtoehdon (n = 276).

3.3 Kävijätyytyväisyys

3.3.1 Käynnin tarkoitus

Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa vierailunsa tärkeimpinä syinä haastatellut pitivät luonnon kokemista, maisemien ihailemista sekä rentoutumista ilman saasteita ja melua (kuva 8). Myös lintujen tarkkailu sekä yhdessäolo oman seurueen kanssa olivat tärkeitä syitä lähes puolelle vastaajista. Jännityksen kokeminen ja tutustuminen uusiin ihmisiin eivät olleet retkellä kovinkaan tärkeitä vastaajille.

Kuva 8. Vastanneiden syyt Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa vierailuun.

3.3.2 Kävijöiden mielipiteet alueesta, palveluista ja ympäristön laadusta

Kävijätutkimuksessa tiedusteltiin kansallispuistossa vierailleiden mielipiteitä tarjottujen palvelujen ja rakenteiden laadusta ja määrästä sekä ympäristöstä. Vastaukseksi oli mahdollista antaa arvosana 1–5, jossa 1 tarkoittaa erittäin huonoa ja 5 erittäin hyvää. Pääsääntöisesti kansallispuiston tarjoamia palveluja pidettiin melko hyvinä.

Erityisen tyytyväisiä vastaajat olivat Kärjenkallion lintutorniin ja katselulavaan, jotka saivat keskiarvokseen miltei parhaan mahdollisen arvosanan, 4,7 (taulukko 27). Arvosanan merkitystä lisää se, että lintutornia ja katselulavaa oli käyttänyt ja siten myös arvioinut niinkin moni kuin 91 % vastanneista. Kansallispuistoa kiiteltiin myös yleisestä siisteydestä, joka sai keskiarvoksi 4,4. Siisteyttä arvioi peräti 98 % vastauksen antaneista. Lisäksi Puurijärven ja Isonsuon kansallispuiston kävijät olivat tyytyväisiä pysäköintipaikkoihin, jotka saivat keskiarvoksi 4,4. Pysäköintipaikat olivatkin kansallispuiston käytetyin palvelu, kaikki vastanneet olivat käyttäneet ja arvioineet niitä. Kävijät kiittelivät myös kansallispuiston turvallisuutta: yleinen turvallisuus sai keskiarvoksi 4,3 ja reittien ja rakenteiden turvallisuus 4,2.

Vähintään melko hyvän arvosanan saavuttivat lähes kaikki listatut palvelut tai ympäristötekijät. Alle 3,5 saivat keskiarvoksi ainoastaan yrittäjien tuottamat palvelut, mikä on ymmärrettävää, sillä lähistöllä on vain vähän matkailijoille palveluja tuottavia yrityksiä. Tämä näkyy myös yrittäjien palveluita käyttäneiden ja arvioineiden määrässä, sillä se oli ainoastaan 10 % kysymykseen vastanneista (taulukko 27). Yrittäjien tuottamat palvelut saivat keskiarvokseen vain 2,8, mikä sijoittuu asteikolla ”melko huonon” ja ”keskinkertaisen” välille. Käytetyimmistä palveluista heikoimman arvosanan sai kansallispuistoon johtava tiestö. Vastanneista 97 % oli arvioinut sitä ja keskiarvoksi tuli 3,8. Vaikka tämä on heikoin arvosana suhteutettuna käyttöprosenttiin, saa sekin silti arvosanakseen lähes ”melko hyvän”.

Puurijärven ja Isonsuon kansallispuiston tarjoamien palvelujen määrään oltiin melko tyytyväisiä keskiarvon ollessa 4,2 (taulukko 28). Vastanneista 31 % oli erittäin tyytyväisiä palvelujen määrään. Yksityiskohtaisemmassa tarkastelussa palveluiden määrää pidettiin useimmilla osa-alueilla juuri sopivana. Esimerkiksi pysäköintipaikkojen ja tiestön määrää piti sopivana yli 90 % vastanneista (taulukko 29). Selkeimmin kansallispuistossa vierailleet olisivat kaivanneet lisää tulentekopaikkoja tai laavuja: 24 % vastanneista piti niiden määrää liian vähäisenä, joskin määrää oli arvioinut vain 32 % kysymykseen vastanneista. Ylitarjontaa ei vastaajien mielestä ollut mistään saatavilla olleesta palvelusta.

Taulukko 27. Puurijärven ja Isonsuon kansallispuiston alueen palveluiden käyttö ja niiden laadun arviointi 2011. Arviointi: 1 = erittäin huono, ...5 = erittäin hyvä.

Palvelu tai ympäristötekijä	Käyttänyt ja arvioinut		Arviointi, %					Keskiarvo	Ei käytetty n
	n	%	erittäin huono	melko huono	keskinkertainen	melko hyvä	erittäin hyvä		
Pysäköintipaikat	280	100	0	0	8	41	51	4,4	0
Tiestö	271	97	1	5	27	43	24	3,8	1
Reittien opastetaulut	262	94	0	3	15	51	31	4,1	13
Polku- ja/tai latureitistö	240	86	0	2	15	41	41	4,2	30
Polku- ja/tai latuviitoitukset	240	86	0	3	17	48	33	4,1	29
Tulentekopaikat ja laavut	103	37	2	9	43	31	16	3,5	153
Polttopuut tuvilla ja huolletuilla tulipaikoilla	76	27	3	9	43	26	18	3,5	174
Yleisökäymälät	131	47	1	8	28	41	21	3,7	124
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	130	46	1	5	34	34	26	3,8	124
Erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet yms.)	204	73	0	4	22	44	29	4,0	51
Maantienvarsien opastus	238	85	1	4	16	46	33	4,1	15
Ennakkoinformaatio	133	48	1	5	24	44	27	3,9	107
Yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvilat ja ohjelmapalvelut)	29	10	10	24	52	3	10	2,8	212
Reittien ja rakenteiden turvallisuus	253	90	0	0	14	47	39	4,2	8
Yleinen turvallisuus	262	94	0	0	12	45	43	4,3	3
Yleinen siisteys	273	98	0	1	6	45	49	4,4	1
Maiseman vaihtelevuus	264	94	0	2	20	51	28	4,0	1
Kärjenkallion lintutorni ja katselulava	256	91	0	1	3	26	70	4,7	18
Ahvenuksen lintutorni	44	16	0	5	25	30	41	4,1	195
Mutilahden lintutorni	51	18	2	6	20	27	45	4,1	195
Jokin muu	3	1	0	33	0	0	67	4,0	1
Vastanneita yhteensä	280								

Taulukko 28. Vastanneiden tyytyväisyys Puurijärven ja Isonsuon kansallispuiston palvelujen määrään kokonaisuudessaan. Arviointi: 1 = erittäin tyytymätön, ... 5 = erittäin tyytyväinen.

	Arvioinut		Arviointi, %					Keskiarvo
	n	%	erittäin tyytymätön	melko tyytymätön	ei kumpikaan	melko tyytyväinen	erittäin tyytyväinen	
Tyytyväisyys palveluiden määrään kokonaisuudessaan	262	93	0	0	7	62	31	4,2

Taulukko 29. Mielenpiteet Puurijärven ja Isonsuon kansallispuiston palvelujen määrästä. Arviointi: 1 = liian pieni, 2 = sopiva, 3 = liian suuri.

Palvelu	Arvioinut		Arviointi, %			En osaa sanoa		Keski-arvo	Keskihajonta
	n	%	liian pieni	sopiva	liian suuri	n	%		
Pysäköintipaikat	172	82	3	93	3	36	17	2,00	0,26
Tiestö	156	74	5	91	4	38	18	1,99	0,30
Teittien opastetaulut	163	78	7	88	5	31	15	1,98	0,35
Polku- ja/tai latureitistö	144	69	12	79	9	45	21	1,97	0,46
Polku- ja/tai latuviitoitukset	143	68	5	88	7	47	22	2,02	0,35
Tulentekopaikat ja laavut	68	32	24	74	3	112	53	1,79	0,48
Polttopuut tuvilla ja huolletuilla tulipaikoilla	60	29	17	78	5	116	55	1,88	0,45
Yleisökäymälät	98	47	11	81	8	88	42	1,97	0,44
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	97	46	11	80	8	83	40	1,97	0,44
Erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet yms.)	120	57	4	86	10	60	29	2,06	0,37
Maantienvarsien opastus	158	75	11	82	7	30	14	1,96	0,43
Ennakkoinformaatio	96	46	7	81	11	85	40	2,04	0,43
Yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvilat ja ohjelmapalvelut)	26	12	12	81	8	145	69	1,96	0,45
Jokin muu	0	0	0	0	0	2	1		
Vastanneita yhteensä	210								

3.3.3 Kävijöiden odotusten toteutuminen

Kävijöiden ennako-odotukset Puurijärven ja Isonsuon kansallispuiston luonnonympäristöstä, reiteistä sekä rakenteista ja harrastusmahdollisuuksista täyttyivät hyvin. Parhaiten odotuksia vastasi luonnonympäristö, joka sai keskiarvosanaksi 4,5 (taulukko 30). Yli puolet vastaajista (57 %) oli sitä mieltä, että luonnonympäristö vastasi odotuksia erittäin hyvin.

Myös reitteihin ja rakenteisiin kohdistuneet odotukset täyttyivät, sillä ne saivat keskiarvoksi 4,3. Harrastusmahdollisuudetkin vastasivat melko hyvin odotuksia keskiarvon ollessa 4. Kaiken kaikkiaan odotukset täyttyivät hyvin, sillä kaikilla osa-alueilla vähintään 74 %:lla vastaajista ennako-odotukset täyttyivät melko tai erittäin hyvin.

Taulukko 30. Vastanneiden ennako-odotusten täytyminen Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa. Arviointi: 1 = erittäin huonosti, ... 5 = erittäin hyvin.

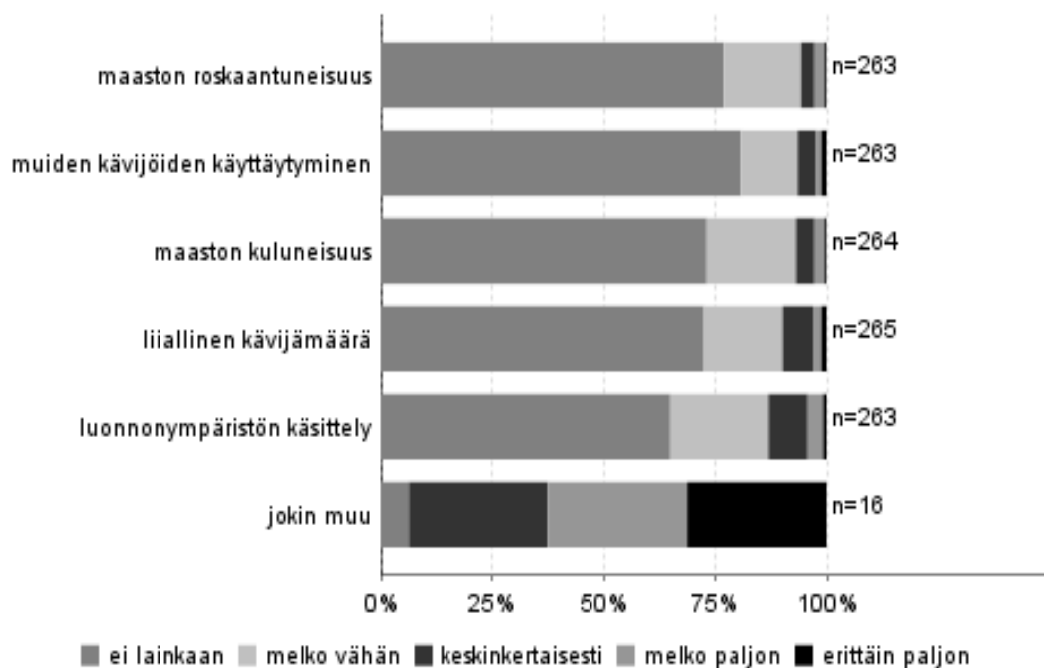
	Vastanneita		Arviointi, %					Keski-arvo	Keskihajonta
	n	%	erittäin huonosti	melko huonosti	keskinkertaisesti	melko hyvin	erittäin hyvin		
Luonnonympäristö	277	100	0	0	5	38	57	4,53	0,59
Harrastusmahdollisuudet	262	94	0	1	25	42	32	4,05	0,78
Reitit ja rakenteet	271	97	0	3	10	43	44	4,28	0,78
Yhteensä	278								

3.3.4 Vastanneiden käyntiä häirinneet tekijät

Tutkimukseen osallistujilta kysyttiin myös heidän käyntiään mahdollisesti häirinneitä tekijöitä. Mahdollisiksi häiriötekijöiksi oli lomakkeeseen annettu valmiiksi maaston kuluneisuus, maaston roskaantuneisuus, luonnonympäristön käsittely, liiallinen kävijämäärä ja muiden kävijöiden käyttäytyminen. Lisäksi vastaaja pystyi halutessaan kirjaamaan ylös jonkin muun mahdollisesti vierailua häirinneen tekijän. Näitä tekijöitä oli mahdollista arvioida asteikolla 1–5 (1 = häiritsi erittäin paljon, 2 = melko paljon, 3 = keskinkertaisesti, 4 = melko vähän, 5 = ei lainkaan).

Tuloksista käy pääsääntöisesti ilmi, ettei kansallispuistosta löytynyt vastanneiden vierailua häirinneitä tekijöitä (kuva 9). Yhdenkään valmiiksi annetun vaihtoehdon keskiarvo ei alittanut lukemaa 4,4. Vähiten vastaajia häiritsi muiden kävijöiden käyttäytyminen (ka 4,7). Matalimman keskiarvon sai luonnonympäristön käsittely, mutta sekin on varsin korkea, 4,47. Kävijätutkimukseen vastanneet näyttävät olleen myös varsin yksimielisiä käyntinsä häiriöttömyydestä, sillä kaikissa vastausvaihtoehdoissa yli 65 % on valinnut vaihtoehdon ”ei häirinnyt lainkaan”.

Noin 6 % vastanneista kirjasi lomakkeeseen annettujen vaihtoehtojen lisäksi jonkin muun käyntiä häirinneen tekijän. Näistä lähes puolet (47 %) koski sitä, että huhtikuussa Kärjenkallion lintutorille johtava polku oli kevään tulvien vuoksi veden vallassa. Lopuissa mainittiin mm. hyttysten sekä muurahaisten häirinneen käyntiä.

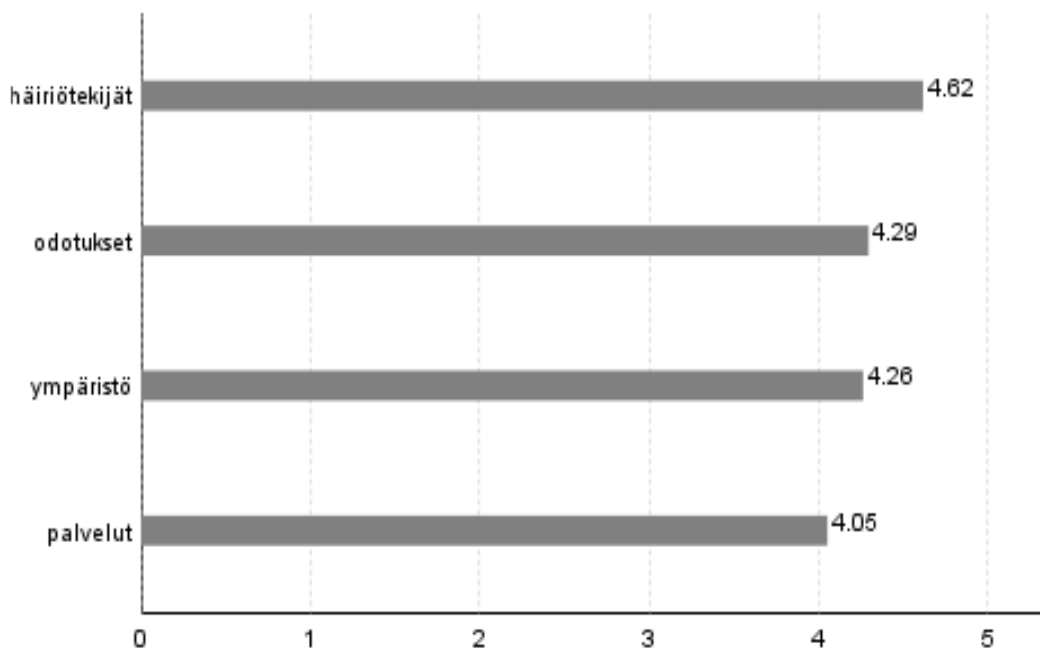

Kuva 9. Vastanneita häirinneet tekijät Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa.

3.3.5 Kävijätyytyväisyysindeksi

Edellä esiteltyjen osatekijöiden perusteella on Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistolle mahdollista laskea valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijätyytyväisyysindeksi. Kävijätyytyväisyysindeksi on laskettu seuraavien osa-tekijöiden keskiarvona: mielipiteet palveluista ja ympäristön laadusta, ennakko-odotusten toteutuminen ja käyntiä häirinneet tekijät. Arvosana 5 tarkoittaa erittäin hyvää ja arvosana 1 erittäin huonoa.

Puurijärven ja Isonsuon kansallispuiston valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijätyytyväisyysindeksi oli 4,25 (taulukko 31). Kaikki em. osatekijät ylittivät arvosanan 4 (kuva 10). Osatekijöistä matalimman arvosanan saivat palvelut (4,05), mihin vaikuttivat hieman alentavasti etenkin kävijöiden tyytymättömyys alueen yrittäjien tuottamiin palveluihin ja varsinkin niiden puuttuminen (taulukko 31). Parhaiten Puurijärven ja Isonsuon kansallispuisto menestyi häiriötekijöitä mittaavalla osa-alueella, jossa arvosanaksi muodostui 4,62. On kuitenkin muistettava, että kävijätyytyväisyysindeksi kuvaa kävijöiden tyytyväisyyttä ainoastaan hyvin yleisellä tasolla.

Kuva 10. Kävijätyytyväisyyteen liittyvien osatekijöiden keskiarvot (1 = erittäin huono, ... 5 = erittäin hyvä) Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa.

Taulukko 31. Kävijäytyvyyden osatekijöiden keskiarvot ja kävijäytyväisyysindeksi Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa. Arviointi: 1 = erittäin huono, ... 5 = erittäin hyvä.

Palvelut		Ympäristö		Odotukset		Häiriötekijät	
Pysäköintipaikat	4,43	Yleinen turvallisuus	4,31	Luonnonympäristö	4,53	Maaston kuluneisuus	4,63
Tiestö	3,85	Yleinen siisteys	4,41	Harrastusmahdollisuudet	4,05	Maaston roskaantuneisuus	4,68
Reittien opastetaulut	4,10	Maiseman vaihtelevuus	4,04	Reitit ja rakenteet	4,28	Luonnonympäristön käsittely	4,47
Polku- ja/tai latureitistö	4,22					Liiallinen kävijämäärä	4,58
Polku- ja/tai latuviitoitukset	4,10					Muiden kävijöiden käyttäytyminen	4,71
Tulentekopaikat ja laavut	3,50						
Polttopuut tuvilla ja huollatuilla tulipaikoilla	3,49						
Yleisökäymälät	3,74						
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	3,79						
Erylistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljetavuus, turvallisuus, opasteet yms.)	3,97						
Maantienvarsien opastus	4,05						
Ennakkoinformaatio	3,92						
Yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvilat ja ohjelmapalvelut)	2,79						
Reittien ja rakenteiden turvallisuus	4,24						
Palveluiden määrä	4,24						
Aluekohtainen keskiarvo	4,04		4,26		4,29		4,62
Vertailukelpoinen keskiarvo	4,05		4,26		4,29		4,62
Aluekohtainen kävijäytyväisyysindeksi					4,24		
Valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijäytyväisyysindeksi					4,25		

3.4 Vapaamuotoiset ajatukset

Vapaamuotoista palautetta antoi 30 vastaajaa (liite 2). Hieman yli 40 % näistä avoimista palautteista koski Puurijärven ja Isonsuon kansallispuiston kehittämistä. Moitteita löytyi kaksi kappaletta eli ainoastaan 7 % kaikesta palautteesta. Myönteistä palautetta, kehuja ja kiitoksia, oli avoimesta palautteesta neljännes. Loput olivat erilaisia kommentteja ja kiitoksia kyselyn järjestäjille.

Kehitysehdotusten joukosta nousi esille palvelurakenteita koskevia kehittämissuhteita. Kaksi näistä koski polun rakentamista lintutornien välille: toisessa toivottiin polkua reitille Ahvenus–Kärjenkallio–Mutilahti, mutta toisessa ei tarkennettu, minkä kahden tornin välille kulkuyhteyttä toivottiin. Kehittämissuhteita tuli myös eväspaikkojen lisäämisestä Kärjenkallion lintutornin polun varteen. Yksi kävijöistä toivoi lisäksi kojua, josta pystyisi ottamaan parempia lintu- ja luontokuvia. Myös tienvarsiopasteista annettiin palautetta. Muutamaiset toivoivat lisää ja selkeämpiä opasteita etenkin valtatie 12 varteen. Kansallispuiston omiin opasteisiin toivottiin mm. ”olet tässä” -merkkiä. Mielenkiintoinen kehitysehdotus oli kävijän toive mahdollisuudesta lahjoittaa varoja kansallispuiston toiminnan hyväksi esimerkiksi Internetin kautta.

Moitteita vapaamuotoisessa palautteessa oli vähän, eikä samasta asiasta löytynyt moitittavaa kahta kertaa. Moitteissa mainittiin mm. tulvan aiheuttama tilapäinen kelirikko Kärjenkallion lintutornille johtavalla polulla sekä paperin puute Kärjenkallion pysäköintipaikan käymälässä.

Muutamassa palautteessa esitettiin myös toiveita ja ehdotuksia kansallispuiston tulevasta toiminnasta. Näiden joukossa oli näkemyksiä siitä, että kansallispuistoa ei saisi tulevaisuudessa kehittää liikaa, vaan pitäisi jättää luonnolle enemmän tilaa, jottei paikasta muodostuisi ”turistirysää”. Eräässä ehdotuksessa toivottiin, että puistossa käyviä ihmisiä ja heidän asiantuntemustaan kuunneltaisiin enemmän, kun aluetta kehitetään.

Palautteesta löytyi lisäksi kehuja ja kiitosta. Eritoten kansallispuiston luontoa kehuuttiin ja ihailtiin. Monille puisto tuntui olevan tärkeä paikka, jossa pystyy ulkoilemaan ja rauhoittumaan. Myös kansallispuiston kehittäminen nähtiin hyvänä ja onnistuneena asiana.

4 Tulosten tarkastelu

4.1 Yhteenveto

Vuonna 1993 perustettu Puurijärven ja Isonsuon kansallispuisto on lähes kaksikymmenvuotisen olemassaolonsa aikana tarjonnut kävijöilleen unohtumattomia elämyksiä luontonsa ja eritoten rikkaan linnustonsa ansiosta. Kansallispuistosta on muodostunut merkittävä virkistätymispaikka niin lähialueella asuville kuin kauempaakin saapuville vieraille. Kävijöistä 39 % saapuu kansallispuistoon lähialueelta. Puistolla on uskollisia ystäviä, sillä peräti 63 % kävijöistä vierailee siellä toistuvasti. Jotakin puiston suosiosta ja maineesta kertoo se, että 13 % sen vieraista saapuu pääkaupunkiseudulta, vaikka kansallispuistosta on sinne matkaa lähes 250 kilometriä. Kansainvälistä merkittävyydestään huolimatta 96 % kävijöistä on suomalaisia.

Tyypillinen Puurijärven ja Isonsuon kansallispuiston kävijä oli noin 50-vuotias opistotasoisien tai korkeakoulututkinnon omaava mies tai nainen. Useimmiten hän oli liikkeellä 2–5 hengen seurueessa, joka koostui lähinnä omasta perheestä. Hän oli käynyt alueella aiemminkin ja häntä kiinnosti retkellä etenkin luonnon ja lintujen tarkkailu.

Puurijärven ja Isonsuon kansallispuiston selvästi suosituimpia kohteita olivat Kärjenkallion lintutorni ja luontolava. Myös Isonsuon luontotorni ja luontopolut kiinnostivat kävijöitä, mutta Ahvenuksen ja Mutilahden lintutornit eivät uutuutensa vuoksi olleet vielä kävijöiden tiedossa. Vilkkainta aikaa Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa on loppukevät ja alkukesä: huhtikuussa ja toukokuussa kävi yli puolet kävijätutkimukseen osallistuneista.

Kansallispuisto soveltuu erinomaisesti päiväretkien kohteeksi. Tämän ovat huomanneet myös kävijät; vain 5 % heistä yöpyy kansallispuistossa. Heikkojen julkisten liikenneyhteyksien vuoksi kansallispuistoon saavutaan lähes aina autolla, niin läheltä kuin kaukaa.

Tietoa Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistosta vieraat olivat saaneet hämmästyttävän usein tuttavilta, ystäviltä tai sukulaisilta: lähes puolet kävijöistä oli kuullut puistosta lähipiiriltään. Vastanneet olivat löytäneet kiitettävästi tiensä myös Metsähallituksen verkkosivuille, mistä noin viidesosa kävijöistä oli hakenut tietoa kansallispuistosta.

Tutkimuksen perusteella Puurijärven ja Isonsuon kansallispuiston paikallistaloudelliset vaikutukset lähialueelle ovat hyvin vähäiset. Laskelmien mukaan vuonna 2011 ne olivat noin 18 500 euroa, mistä ei kerry yhtään henkilötyövuotta. Ehkäpä suurin yksittäinen tekijä paikallistaloudellisten vaikutusten vähäisyyteen on paikallisten matkailuyritysten puute. Puurijärven ja Isonsuon kansallispuisto on profiloitunut päiväkäyntikohteena, joten majoituspalveluille ei alueella ole suurtakaan kysyntää. Lähimmät päivittäistavara-kaupat ja kahvilat taas sijaitsevat Huittisten kaupungissa, jonne kansallispuistosta on noin 7 kilometrin matka. Toisaalta, kun tiedusteltiin kävijöiden tyytyväisyyttä eri palveluihin niin kansallispuistossa kuin sen lähialueella, juuri yrittäjien tarjoamat palvelut saivat heikoimman arvosanan (2,8) ja vain 10 % vastanneista oli käyttänyt ja siten arvioinut lähialueen palveluita.

Yrittäjien tarjoamia palveluita lukuun ottamatta kansallispuiston kävijät olivat huomattavan tyytyväisiä tarjottuihin palveluihin, reitistöön ja palvelurakenteisiin. Kansallispuiston tarjonnasta kiitettiin erityisesti Kärjenkallion lintutornia ja katselulavaa. Myös reittien ja rakenteiden laatu ja turvallisuus sekä parkkipaikat keräsivät kiitosta. Palveluiden laadun lisäksi myös niiden määrään oltiin tyytyväisiä. Ei olekaan yllättävää, että haastateltujen mielestä Puurijärven ja Isonsuon kansallispuisto vastasi odotuksia hyvin.

Tutkimukseen osallistuneilta löytyi myös kehitysehdotuksia kansallispuiston hoitoon. Esille nousivat erityisesti toiveet polkureitistön laajentamisesta niin, että polut linkittäisivät Kärjenkallion ja Ahvenuksen lintutornit toisiinsa. Lisäksi toivottiin lisää tienvarsioasteita. Osaa kävijöistä taas haittasi keväinen tulva.

4.2 Vertailu aiempiin tutkimuksiin

Ensimmäinen kävijätutkimus Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa toteutettiin vuonna 2005 (Kettunen 2007). Jo tuolloin kansallispuisto oli vakiinnuttanut asemansa eritoten kansallisesti ja kansainvälisestikin merkittävän linnustonsa ansiosta. Kuuden vuoden aikana alueella on kuitenkin tapahtunut muutoksia, joiden vaikutuksia on mielenkiintoista vertailla.

Suurimpia vuoden 2005 jälkeen kansallispuiston palveluissa tapahtuneita muutoksia ovat uudet palvelurakenteet maastossa. Näistä merkittävimmät ovat kesällä 2011 valmistuneet Ahvenuksen ja Mutilahden lintutornit. Alueen tarjonnassa onkin viimeaikoina painotettu luonnossa olevia palvelurakenteita. Niiden avulla vierailija saa mahdollisimman paljon irti retkestään kansallispuistossa. Samalla on kuitenkin jouduttu karsimaan palveluita lakkauttamalla Karhiniemen luontotupa. Puurijärven tulevaisuutta erinomaisena lintujärvenä on myös parannettu: Kokemäenjoki Life -hankkeen myötä lintujärven pintaa on nostettu, ja näin on avoveden osuus järvellä lisääntynyt.

Vuoden 2005 kävijätutkimuksessa saatiin kaiken kaikkiaan 138 vastausta, mikä on huomattavasti vähemmän kuin vuonna 2011 (281 vastausta). Tämä johtunee aikaisemman tutkimuksen lyhyemmästä kestosta ja painottumisesta kesä- ja heinäkuulle, kun kansallispuiston sesonkiaikana voidaan pitää loppukevättä. Tuoreessa kävijätutkimuksessa aineistonkeruu jakaantui tasaisemmin koko tutkimusajalle (18.4.–30.9.), tosin kevään sesonkikautta painottaen.

Keskivertokävijä ei ole juurikaan muuttunut vuosien 2005 ja 2011 välillä. Kävijän keskimääräinen ikä on säilynyt hieman alle 50 ikävuodessa. Koulutustasossakaan ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia: alemman tai ylemmän korkeakoulututkinnon oli suorittanut molemmissa tutkimuksissa reilut 40 % vastanneista. Jonkinlaista muutosta on kuitenkin tapahtunut siinä, minkälaisissa seurueissa kansallispuistoon saavutaan. Siinä missä vuonna 2005 kansallispuiston kävijöistä jopa 42 % liikkui yksin, vuonna 2011 yksin liikkui enää 12 %. Vastaavasti 2–5 hengen seuruiden määrä oli kasvanut reilulla 20 prosenttiyksiköllä. Toisaalta oma perhe on säilyttänyt asemansa selvästi yleisimpänä seuruemuotona. Näiden tulosten perusteella voidaan päätellä, että ihmiset saapuvat Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistoon yhä enemmän oman perheensä seurassa.

Muutoksia on tapahtunut vuoden 2005 jälkeen myös siinä, mistä kansallispuiston vieraat ovat koitoisin. Paikallisten, kansallispuiston lähialueen kunnissa asuvien kävijöiden osuus on vähentynyt 51 %:sta 39 %:iin. Pääkaupunkiseudulta olevien vierailijoiden osuus sen sijaan on yli kolminkertaistunut 4 %:sta 13 %:iin ja ulkomaalaisten osuus on kaksinkertaistunut 2 %:sta 4 %:iin.

Yhä suuremmalle osalle Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistoon saapuvista puisto on matkan tärkein tai ainoa kohde. Tämä näyttää olevan selvä trendi, sillä vuonna 2005 vain hieman yli 50 %:lle kansallispuisto oli matkan tärkein tai ainoa kohde, kun taas vuonna 2011 tätä mieltä oli lähes 70 % vastaajista.

Kävijärakenteen pienet muutokset heijastuvat jossain määrin myös kansallispuistossa harrastettaviin toimintoihin. Perheiden ja muiden seuruiden yleistymisen ja yksin liikkumisen väheneminen ovat luultavasti syynä lintuharrastuksen suosion suhteelliseen laskuun. Vuonna 2005 peräti 80 % vastanneista ilmoitti ainakin yhdeksi toiminnakseen kansallispuistossa lintujen tarkkailun. Vuonna 2011 näin ilmoitti enää 51 % vastanneista. Vastaavasti kävely on kasvattanut suosiotaan peräti

58 prosenttiyksiköllä. Toisaalta esimerkiksi luonnon tarkkailu on säilyttänyt kansallispuistossa asemansa suosittuna harrastuksena.

Ilmoitettujen harrastusten tarkempi vertailu ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista, sillä lomakkeessa vastaajille annetut harrastusvaihtoehdot eivät ole samat vuosien 2005 ja 2011 tutkimuksissa. Toisaalta tätä vuoden 2011 kävijätutkimusta tehtäessä Kokemäenjoki Life -hankkeessa toteutettavat kunnostustyöt olivat olleet tiedotusvälineissä näkyvästi esillä. Puurijärven kunnostus, etelään pohjapato ja vedennosto ovat olleet näkyviä, yleisöäkin kiinnostavia toimenpiteitä, joilla on lisätty Puurijärven arvoa linnustonsuojelualueena ja lintuharrastuskohteena. Yleinen kiinnostus alueella tehtäviin töihin aiheutti kesällä 2011 varmasti muiden kävijöiden suhteellisen kasvun varsinaisiin lintuharrastajiin nähden.

Huolimatta pienistä muutoksista, joita on tapahtunut vierailuun liittyvissä harrastuksissa, ei puistokäynnin pituus ole juurikaan muuttunut, vaan on säilynyt noin kahtena tuntina. Päiväkävijöiden ja yöpyvien vierailijoiden osuuksia ei pystytä tässä vertailemaan, sillä vuoden 2005 kävijätutkimuksessa ei haastateltavilta tiedusteltu, yöpyvätkö he kansallispuistossa tai lähialueella. On kuitenkin oletettavissa, ettei muutoksia ole juurikaan tapahtunut, sillä kansallispuisto on soveltunut perustamisestaan lähtien parhaiten päiväretken kohteeksi.

Paikallistaloudellisia vaikutuksia ei ole mahdollista vertailla näiden kahden kävijätutkimuksen kesken. Vuoden 2005 kävijätutkimuksessa kävijöiden rahankäyttökysymystä ei ollut rajattu ainoastaan puistoon ja sen lähialueelle, kuten nyt, vaan siinä kysyttiin rahankäyttöä koko matkan ajalta, kotoa kansallispuistoon asti.

Kävijät olivat molemmissa tutkimuksissa huomattavan tyytyväisiä tarjottujen palveluiden laatuun. Yleinen siisteys ja turvallisuus, maiseman vaihtelevuus ja pysäköintipaikat olivat kiiteltäviä molemmissa kävijätutkimuksissa. Pientä kehitystä oli tapahtunut tyytyväisyydessä jätehuollon ohjaukseen ja toteutukseen, kun taas tyytyväisyys tiestöön oli hieman laskenut. Vastausvaihtoehdot olivat huomattavasti laajemmat vuoden 2011 tutkimuksessa, joten kaikki osa-alueet eivät ole täysin vertailukelpoisia.

Kävijätyytyväisyysindeksi ei ole muuttunut merkittävästi tutkimusten välillä. Vuonna 2005 valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijätyytyväisyysindeksi oli 4,35 ja vuonna 2011 se oli 4,25. Vuonna 2005 kolme osa-aluetta – ympäristö, odotukset ja häiriötekijät – saivat keskimäärin hieman vuotta 2011 paremmat arviot. Vuonna 2011 paremman arvion sai palveluiden laatu, johon onkin viime vuosina puistossa panostettu.

Lähteet

Kettunen, A. 2007: Puurijärven ja Isonsuon kansallispuiston kävijätutkimus 2005. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 85. 37 s.

Metsähallitus 2009: Puurijärven ja Isonsuon kansallispuiston sekä Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 56. 77 s.

Metsähallitus 2011: Puurijärven ja Isonsuon kansallispuisto. – Luontoon.fi-verkkopalvelu, <www.luontoon.fi/puurijarvi-isosuo>, viitattu 14.1.2012.

Aineiston toteutunut keruuaikataulu

Huhtikuu 2011

<i>päivä</i>	pe 22.4.	la 23.4.	Su 24.4.
<i>paikka</i>	Kärjenkallio	Kärjenkallio	Kärjenkallio
<i>kello</i>	12-16	10-12	12-16
<i>tot.</i>	35	12	47

lomakkeet yhteensä, kpl

94

Toukokuu 2011

<i>päivä</i>	la 7.5.	su 8.5.	ke 11.5.	la 21.5.	su 22.5.	ma 23.5.	ti 24.5.
<i>paikka</i>	Kärjenkallio	Kärjenkallio	Kärjenkallio	Kärjenkallio	Kärjenkallio	Isosuo	Kärjenkallio
<i>kello</i>	12-16	17-20	12	16-18	12-16	17-18	14-15
<i>tot.</i>	22	16	1	8	11	6	4

lomakkeet yhteensä, kpl

68

Toukokuu 2011

<i>päivä</i>	to 26.5.	la 28.5.	ti 31.5.
<i>paikka</i>	Kärjenkallio	Isosuo	Kärjenkallio
<i>kello</i>	6	8-9	12-16
<i>tot.</i>	1	2	6

lomakkeet yhteensä, kpl

9

Kesäkuu 2011

<i>päivä</i>	la 4.6.	su 5.6.	su 12.6.	ti 21.6.	ke 22.6.
<i>paikka</i>	Kärjenkallio	Kärjenkallio	Kärjenkallio	Kärjenkallio	Kärjenkallio
<i>kello</i>	12-15	12-16	18	14-15	16-18
<i>tot.</i>	10	13	2	1	3

lomakkeet yhteensä, kpl

29

Heinäkuu 2011

<i>päivä</i>	su 10.7.	to 14.7.	su 17.7.	ti 19.7.	ti 26.7.	to 28.7.	su 31.7.
<i>paikka</i>	Kärjenkallio	Kärjenkallio	Kärjenkallio	Kärjenkallio	Kärjenkallio	Kärjenkallio	Kärjenkallio
<i>kello</i>	13-16	13	14-17	12-16	12-16	16	14-17
<i>tot.</i>	9	2	16	6	6	1	14

lomakkeet yhteensä, kpl

54

Elokuu 2011

<i>päivä</i>	la 20.8.	su 21.8.
<i>paikka</i>	Kärjenkallio	Kärjenkallio
<i>kello</i>	13-16	12-16
<i>tot.</i>	10	7

lomakkeet yhteensä, kpl

17

Syyskuu 2011

<i>päivä</i>	su 11.9.
<i>paikka</i>	Kärjenkal- lio & Isosuo
<i>kello</i>	18-23
<i>tot.</i>	10

lomakkeet yhteensä, kpl

10

KAIKKI LOMAKKEET YHTEENSÄ

281

Vapaamuotoinen palaute

Luokka	Laatu	Vapaamuotoinen palaute
ei määritelty	muu	It's too small
ei määritelty	kehittämisehdotus	Evään syöntipaikkoja lisää
ei määritelty	ei määritelty	Olisiko käyttäjille joku lahjoituspaikka esim. nettilahjoitus tms.
ei määritelty	ei määritelty	Upea luontokohde
ei määritelty	ei määritelty	Puiston käyttäjien asiantuntemusta ja mielipiteitä voisi hyödyntää - eikä kaikkea tehdä vain virkatyönä. Helposti tapahtuu vieraantumista "omasta" k-puistosta.
Lvk- Retkeily -Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	Lisäopasteita olisi hyvä laittaa teiden varsille esim. tieltä 12 lähtien
Lvk- Retkeily -Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	Opasteet 12-tien varteen
Lvk- Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Penkkejä myös varjosiin paikkoihin, kaikki eivät voi olla auringossa.
Lvk- Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Joku kuvauskoju voisi olla monille hyvä mesta
Lvk- Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Toivoisin polun tekemistä reitille Ahvenus-Kärjenkallio-Mutilahti. Lisäksi toivon toisen luontotornin rakentamista Isosuon eteläpäähän.
Lvk- Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Kärjenkallion luontolavalle lisäpenkki
Lvk- Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Joku tulipaikka/eväspaikka olisi hyvä olla katettu, mikäli retkipäiväksi osuu vesisade
Lvk- Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehu	Lintulava oli hyvä ja mukava että vettä oli nostettu
Lvk- Retkeily -Maastoliikenne	muu	Reitti tulva-aikaan huonokuntoinen polulle nousseen veden vuoksi.
Lvk- Retkeily -Maastoliikenne	kehittämisehdotus	Rantatien korotus
Lvk-Käytön kestävyys	kehittämisehdotus	Polku-yhteys eri tornien välille, jolloin voi yhdellä pysäköinnillä tutustua koko alueeseen - ei saastuta
H-Alueiden hallinta ja suunnittelu	muu	Säilytettävä mahdollisimman alkuperäisenä - ei kehitetä turistirysäksi
Ls-Lajien ja luontotyyppien hoito	muu	Kohta 15, luonnonympäristön käsittely: Toivottavasti polkujen varsien metsät kasvavat nopeasti
Muu	muu	Kiitos kyselystä!
Muu	muu	Oli hyvä että isolle tornille pääsisi lenkkareilla (nyt vettä polulla).
Muu	muu	Tähän aikaan vuodesta kosteikolla mätä haju. Ei nyt pahemmin haitannut.
Muu	kehittämisehdotus	Veden pinnan korkeuden turvaaminen
Muu	kehu	Vierailu oli kiinnostava!
Muu	kehu	Kaunis paikka, antaa virikkeitä tutustua enemmän lintuihin. Voisi olla kiva jos kärjenkallion katselulavalla olisi kuvatauluja linnuista, joita alueella pesii/käy. Toisaalta se juuri on kaunista, että ei ole kirjavia tauluja tarkkailupaikalla. Varsinainen harrastajahan ottaa lintukirjat itse mukaan. Luonto on täällä upeaa.
Muu	kehu	Kiitos hienosta paikasta!
Muu	kehu	Mukava paikka!
Muu	kehu	Meillä on talviasuttava mökki Kokemäellä Sääksjärven rannalla. Kiitokset hienosta työstä puiston kehittämiseksi!
Muu	kehu	Kiitokset!
Muu	kehu	Kiitos kivasta ulkoilupaikasta. Toivottavasti opastekarttaan saadaan vielä merkintä "Olet tässä"
Muu	ei määritelty	WC:ssä voisi olla paperia, hyvä että se on kuitenkin.

Suomenkielinen kyselylomake

Aineiston kerääjä täyttää:

numero	paikka	kävijä	haastattelija	posti	nimikirjaimet	pvm	kellonaika

METSÄHALLITUS

Puurijärven ja Isonsuon kansallispuisto

Kävijätutkimus 2011

Täyttöohjeet:

Kävijätutkimuksella kerättävää tietoa käytetään hyväksi Puurijärven ja Isonsuon kansallispuiston kehittämisessä. Toivomme Sinun vastaavan tämän lomakkeen jokaiseen kysymykseen huolellisesti ja pyydämme ottamaan huomioon seuraavat ohjeet:

1. Lue kysymykset huolellisesti.
2. Vastaa kysymyksiin **henkilökohtaisesti** merkitsemällä yksi rasti vastausympyrään (○). Niissä kysymyksissä, joissa on mahdollista valita useampi vaihtoehto, merkitse vastauksesi vastausruutuihin (□). Joissakin kysymyksissä pyydetään kirjoittamaan vastaus.
3. Kysymykset koskevat **ainoastaan tämänkertaista käyntiäsi** Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa (ks. kartta 1) ja joiltakin osin myös puiston lähialueella (ks. kartta 2).
4. Palauta täytetty lomake aineiston kerääjälle tai sille osoitettuun paikkaan.
5. Lisätietoja antaa Sirpa Ellä p. 0205 64 4607 (sirpa.ella@metsa.fi).

KIITOKSET ETUKÄTEEN!**1. Milloin saavuit Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistoon (ks. kartta 1)?**

päivämäärä _____ ja kellonaika _____

2. Kuinka kauan oleskelit tai aiot oleskella täällä käynnillä**a. Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa (ks. kartta 1)?**

(vastaa joko vuorokausina tai tunteina)

noin _____ vrk tai _____ tuntia

b. yhteensä Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa ja sen lähialueella (ks. kartta 2)?

noin _____ vrk tai _____ tuntia

Asun lähialueella

→ **Jos vastasit edelliseen kysymykseen (2b) enemmän kuin 1 vrk, niin kuinka monena päivänä olet vierailut tai suunnittelet vierailevasi Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa tämän matkasi aikana?**

_____ päivänä

3. Jos yövyit tai aiot yöpyä (muussa tapauksessa siirry kysymykseen 4)**a. Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa (ks. kartta 1), niin montako yötä vietit tai vietät**

omassa maastomajoitteessa (laavu, telta tms.) _____ yötä

asuntoautossa tai -vaunussa _____ yötä

muualla, missä? _____ yötä

b. kansallispuiston lähialueella (ks. kartta 2), niin montako yötä vietit tai vietät

hotellissa _____ yötä omassa majoitteessa (laavu, telta tms.) _____ yötä

vuokramökissä _____ yötä maatilamajoituksessa _____ yötä

omassa mökissä _____ yötä ystävän tai sukulaisen _____ yötä

asuntoautossa _____ yötä luona _____ yötä

tai -vaunussa _____ yötä muualla, missä? _____ yötä

Asun lähialueella Asun lähialueella

4. Missä päin Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistoa (ks. kartta 1) vierailit tai suunnittelet vierailevasi tällä käynnillä? (merkitse tarvittaessa useampi kohta)

- Kärjenkallion lintutorni
 Kärjenkallion luontolava
 Isonsuon luontotorni
 Isonsuon luontopolut
 Ala-Kauvatsajoen nuotiopaikka
 Mutilahden lintutorni
 Ahvenuksen lintutorni
 muualla, missä? _____

5a. Millä kulkuneuvoilla matkustit kotoasi kansallispuistoon? (merkitse kaikki käyttämäsi kulkuneuvot)

- 1 henkilöauto
2 henkilöauto ja asuntovaunu tai matkailuauto
3 linja-auto
4 tilausbussi (ryhmämatka)
5 juna
6 lentokone
7 moottoripyörä
8 polkupyörä
99 muu, mikä? _____?

5b. Millä kulkuneuvolla saavuit alueelle?

Merkitse numero -> _____

6. Minkälainen on seurueesi tällä käynnilläsi Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa?

olen yksin → siirry kysymykseen 8.

seurueen koko yhteensä _____ henkilöä
(vastaaja mukaan luettuna) joista _____ henkilöä
alle 15-vuotiaita?
alle 15-vuotiaiden
syntymävuodet (jos kaikki lähes
saman ikäisiä, ilmoita yleisin
syntymävuosi)
liikuntaesteisiä? _____ henkilöä

7. Mistä seurueesi pääosin koostuu tällä käynnilläsi Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa?

(valitse parhaiten kuvaava vaihtoehto)

- oman perheen jäsenistä
 muista sukulaisista
 ystävistä
 työtovereista
 koululuokasta
 päiväkotiryhmästä
 opiskeluryhmästä
 eläkeläisryhmästä
 ohjelmalveluyrityksen asiakkaista
 kerhosta, yhdistyksestä tms.
 jostakin muusta, mistä? _____

8. Mikä Sinulle oli tai on tärkeää tällä käynnilläsi Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa?

(vastaa jokaiseen vaihtoehtoon)

(5 = erittäin tärkeää, 4 = melko tärkeää, 3 = ei kumpaakaan, 2 = ei kovin tärkeää, 1 = ei lainkaan tärkeää)

	erittäin tärkeää	5	4	3	2	1	ei lainkaan tärkeää
luonnon kokeminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
maisemat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
mahdollisuus olla itseseen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
henkinen hyvinvointi	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
poissa melusta ja saasteista	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
rentoutuminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
tutustuminen uusiin ihmisiin	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
yhdessäolo oman seurueen kanssa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
aikaisemmat muistot	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
alueeseen tutustuminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
luonnosta oppiminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
omien taitojen kehittäminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
kuntoilu	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jännityksen kokeminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
alueen kulttuuriperintöön tutustuminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
lintujen tarkkailu	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

9a. Mitä pääasiassa teit tai aiot tehdä Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa tällä käynnilläsi?

(merkitse tarvittaessa useampi vaihtoehto)

- 1 kävely
2 sauvakävely
3 lenkkeily
4 retkeily
5 luonnon tarkkailu
6 eväsretkeily
7 pyöräily
9 lintuharrastus
10 marjastus
11 sienestys
12 kasviharrastus
13 opetukseen liittyvä käynti
15 luontovalokuvaus
19 suunnistus
20 telttailu tai muu leiriytyminen maastossa
54 maiseman katselu
64 melonta tai veneily Ala-Kauvatsajoella
88 kulttuuriperintöön tutustuminen (rantaniityt, turpeen käytön historia)
121 geokätköily
127 perhosharrastus
999 muu, mikä? _____

9b. Mikä valitsemasi vaihtoehto oli tai on mielestäsi kaikkein tärkein tällä käynnilläsi? numero → [_____]

10a. Mitä mieltä olet käyttämäsi palveluiden, rakenteiden ja ympäristön laadusta ja määrästä tämänkertaisella käynnilläsi Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa?

Vastaa jokaiseen kohtaan ja arvioi tällä käynnillä käyttämäsi palvelun tai rakenteen **laatu**. Mikäli et ole käyttänyt palvelua tai rakennetta tällä käynnilläsi, jätä laadun arviointikohta tyhjäksi ja rastita vaihtoehto "en ole käyttänyt palvelua". Palvelun tai rakenteen **määrän** voit arvioida aina. Laadun arviointi asteikolla 5 = erittäin hyvä, 4 = melko hyvä, 3 = keskinkertainen, 2 = melko huono, 1 = erittäin huono
Määrän arviointi asteikolla 3 = liian suuri, 2 = sopiva, 1 = liian pieni, eos = en osaa sanoa

	käyttämäni palvelun, rakenteen tai ympäristön laatu					en ole käyttänyt	palveluiden tai rakenteiden nykyinen määrä				en osaa sanoa		
	erittäin hyvä	5	4	3	2		1	erittäin huono	liian suuri	3		2	1
pysäköintipaikat		☐	☐	☐	☐	☐			☐	☐	☐		☐
lähialueen tiestö		☐	☐	☐	☐	☐			☐	☐	☐		☐
reittien opastetaulut		☐	☐	☐	☐	☐			☐	☐	☐		☐
polkureitistö		☐	☐	☐	☐	☐			☐	☐	☐		☐
polkuviitoitukset		☐	☐	☐	☐	☐			☐	☐	☐		☐
tulentekopaikat ja laavut		☐	☐	☐	☐	☐			☐	☐	☐		☐
polttopuut huolletuilla tulipaikoilla		☐	☐	☐	☐	☐			☐	☐	☐		☐
yleisökäymälät alueella		☐	☐	☐	☐	☐			☐	☐	☐		☐
jätehuollon toteutus ja ohjaus (roskaton retkeily)		☐	☐	☐	☐	☐			☐	☐	☐		☐
erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet yms.)		☐	☐	☐	☐	☐			☐	☐	☐		☐
maantiensien opastus		☐	☐	☐	☐	☐			☐	☐	☐		☐
ennakkoinformaatio (Metsähallituksen aluetta koskevat www-sivut luontoon.fi, metsa.fi ja retkikartta.fi)		☐	☐	☐	☐	☐			☐	☐	☐		☐
Kärjenkallion lintutorni ja katselulava		☐	☐	☐	☐	☐							
Ahvenuksen lintutorni		☐	☐	☐	☐	☐							
Mutilahden lintutorni		☐	☐	☐	☐	☐							
yrittäjien tuottamat palvelut (esim. ohjelmapalvelut)		☐	☐	☐	☐	☐			☐	☐	☐		☐
reittien ja rakenteiden turvallisuus		☐	☐	☐	☐	☐							
yleinen turvallisuus		☐	☐	☐	☐	☐							
yleinen siisteys		☐	☐	☐	☐	☐							
maiseman vaihtelevuus		☐	☐	☐	☐	☐							
jokin muu, mikä? _____		☐	☐	☐	☐	☐			☐	☐	☐		☐

10b. Kuinka tyytyväinen olet kokonaisuudessaan kansallispuiston palveluiden ja rakenteiden määrään?

(5= erittäin tyytyväinen, 4=melko tyytyväinen, 3=ei kumpikaan, 2=melko tyytymätön, 1=erittäin tyytymätön)

5 4 3 2 1
erittäin tyytyväinen erittäin tyytymätön

11. Täytyivätkö tähän käyntiisi Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa liittyvät odotuksesi seuraavien asioiden suhteen?

(5 = erittäin hyvin, 4 = melko hyvin, 3 = keskinkertaisesti, 2 = melko huonosti, 1 = erittäin huonosti)

	erittäin hyvin	5	4	3	2	1	erittäin huonosti
luonnonympäristö	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
harrastusmahdollisuudet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
reitit ja rakenteet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

12. Onko Puurijärven ja Isonsuon kansallispuisto tällä matkalla...

☐	matkasi ainoa tai tärkein kohde?
☐	yksi matkasi suunnitelluista kohteista? Muita kohteita ovat:
☐	ennalta suunnittelematon kohde matkan varrella? Matkasi pääkohde/pääkohteet ovat: _____ _____

13. Rahankäyttö

Oletko käyttänyt / tuletko käyttämään rahaa tähän matkaan liittyviin erilaisiin menoihin kansallispuistossa tai sen lähialueella (ks. kartta 2)?

- kyllä (→ vastaa alla oleviin kysymyksiin)
 en (→ siirry kysymykseen 14)

Ilmoita rastittamalla, arvioitko tässä

- henkilökohtaiset kulusi sekä osuutesi seurueen yhteisistä kuluista VAI
 perheen tai seurueen kokonaiskulut.

Ilmoita alla (kohdat A-G), paljonko tähän matkaan liittyviä kuluja sinulla on ollut ja arviolta tulee olemaan kansallispuistossa ja sen lähialueella (ks. kartta 2).

(Kirjaa riville 0 (nolla), jos sinulla ei ole kyseiseen kohtaan kuuluvia kuluja.)

A polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset	_____ €
B paikallismatkojen kustannukset (esim. paikalliset bussi- tai taksimatkat)	_____ €
C ruoka- sekä muut vähittäiskauppaostokset	_____ €
D kahvila- ja ravintolaostokset	_____ €
E majoittuminen	_____ €
F ohjelma- ja virkistyspalvelut (esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin)	_____ €
G muut menot (esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat)	_____ €

14. Kuinka usein olet käynyt Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa ennen tätä käyntiä?

(vastaa kaikkiin soveltuviin kohtiin)

tämä on ensimmäinen kerta → siirry kysymykseen 15
 viimeisen kahden vuoden aikana _____ kertaa
 milloin ensimmäisen kerran? v. _____
 milloin viimeksi? v. _____

15. Onko jokin seuraavista asioista häirinnyt Sinua tämänkertaisella käynnilläsi Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistossa? (vastaa jokaiseen vaihtoehtoon)

(5 = ei lainkaan, 4 = melko vähän, 3 = keskinertaisesti, 2 = melko paljon, 1 = erittäin paljon)

	ei lainkaan	5	4	3	2	1 erittäin paljon
maaston kuluneisuus		☐	☐	☐	☐	☐
maaston roskaantuneisuus		☐	☐	☐	☐	☐
luonnonympäristön käsittely		☐	☐	☐	☐	☐
liiallinen kävijämäärä		☐	☐	☐	☐	☐
muiden kävijöiden käyttäytyminen		☐	☐	☐	☐	☐
jokin muu, mikä?		☐	☐	☐	☐	☐

16. Mistä sait tietoa Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistosta? (voit merkitä useamman vaihtoehdon)

- Metsähallituksen luontokeskuksesta tai asiakaspalvelupisteestä
 tuttavilta, ystävilä tai sukulaisilta
 Metsähallituksen www-sivuilta (www.metsa.fi tai www.luontoon.fi)
 muilta www-sivuilta
 esitteistä tai oppaista (retkeilyopas ym.)
 TV / radio-ohjelmista tai lehtiartikkeleista
 seudun matkailutoimistosta tai matkailuinfosta
 alueen yrityksiltä (esim. ohjelmanpalvelut, majoitus)
 paikka on minulle entuudestaan tuttu
 muualta, mistä? _____

17. Pysyvän asuinpaikkasi postinumero ja asuinkuntasi?

[_____] _____

18. Sukupuoli?

- mies nainen

19. Syntymävuosi?

[_____]

20. Ammatillinen koulutus? (merkitse korkein taso)

- ammattikoulu
 opistotasoinen tutkinto
 alempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto
 ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto
 ei ammatillista tutkintoa

KIITOKSIA VASTAUKSISTASI!

Mikäli haluat esittää muita ajatuksiasi, niin kirjoita niitä tähän.

Uusimmat Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

Sarja A

- No 191 Yliniva, M. & Keskinen, E. 2010: Perämeren kansallispuiston vesimakrofytyt – peruskartoitus ja näytteenottomenetelmien vertailu. 66 s.
- No 192 Juutinen, R. ym. 2010: Lähteikköjen ennallistamistarve – kasviyhteisöjen ja ympäristön rakenteen tarkastelu. 59 s.
- No 193 Juutinen, R. (toim.) 2010: Lähteikköjen ennallistamistarve – hyönteislajiston tarkastelu ja koko hankkeen yhteenveto. 133 s.
- No 194 Konu, H. & Kajala, L. 2012: Segmenting Protected Area Visitors Based on Their Motivations. 72 s.
- No 195 Hokkanen, T. 2012: Itäisen Suomenlahden saaristolinnuston pitkäaikaismuutokset – erityisesti vuosina 1992–2011. 174 s.

Sarja B

- No 156 Tahvanainen, V., Tikkamäki, T. & Lindholm, T. 2011: Kolin kansallispuiston kävijätutkimus 2009. 44 s.
- No 157 Similä, M. & Junninen, K. (toim.) 2011: Metsien ennallistamisen ja luonnonhoidon opas. 192 s.
- No 158 Ahtiainen, T. 2011: Ruunaan retkeilyalueen kävijätutkimus 2009. 60 s.
- No 159 Moilanen, E. & Luhta, P.-L. 2011: Iijoen kunnostettujen jokien kalataloudellinen seuranta 2005–2010. 110 s.
- No 160 Rantatalo, K. & Ylläsjarvi, J. 2011: Pallas–Yllästunturin kansallispuiston kävijätutkimus 2010. 110 s.
- No 161 Metsähallitus 2012: Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätös ja toimintakertomus 2011. 65 s.
- No 162 Mäkelä, M.-H. 2012: Isojärven kansallispuiston kävijätutkimus 2011. 64 s.
- No 163 Mansikkaviita, R. 2012: Salamajärven kansallispuiston kävijätutkimus 2012. 66 s.

Sarja C

- No 114 Metsähallitus 2012: Darvvatvári meahcceguovllu dikšun- ja geavahanplána. 154 s.
- No 115 Metsähallitus 2012: Tsarmitunturin erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma 2010–2025. 99 s.
- No 116 Metsähallitus 2012: Värriön luonnonpuiston, Tuntsan erämaan ja Peurahaaran hoito- ja käyttösuunnitelma 2010–2025. 78 s.
- No 117 Metsähallitus 2012: Revonneva–Ruonnevan, Haarasuon ja Huhtaneva–Luminevan Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma 2010–2025. 46 s.
- No 118 Nieminen, I. 2012: Syötteen kulttuuriperinnön tuotteistamissuunnitelma 2011. 47 s.

ISSN-L 1235-8983
ISSN 1799-5388 (verkkajulkaisu)
ISBN 978-952-446-960-9 (pdf)

www.metsa.fi/julkaisut